

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 25.09.1998
KOM(1998) 537 lopull.

**KOMISSION KERTOMUS BUDJETTIVALLAN
KÄYTTÄJÄLLE YLEISTÄ TALOUSARVIOTA SITOVIENT
TAKAUSTEN TILANTEESTA 30. KESÄKUUTA 1998**

Tässä kertomuksessa esitetään yleistä talousarviota sitovien takausten tilanne kertomuksen antamispäivään mennessä.

Se vastaa komission korjaavan ja täydentävän lisätalousarviota n:o 1/91 koskevan äänestyksen yhteydessä antamaa julistusta kertomuksen antamisesta "kaksi kertaa vuodessa budjettivallan käyttäjälle talousarvion takauksien ja niihin liittyvien riskien tilanteesta".

Tämä kertomus esitetään Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 134 artiklan kohdan mukaisesti.

Komissio on toimittanut jo neljätoista tällaista kertomusta budjettivallan käyttäjälle.

Tämä kertomus muodostuu kahdesta osasta ja liitteestä:

- 1) Edellisen kertomuksen jälkeen ilmenneet tapahtumat, riskitilanteen kehittyminen ja budjettitakaustoimet.
- 2) Arvio mahdollisista riskeistä: taloudellinen ja rahoitustilanne yhteisön ulkopuolisissa maissa, jotka ovat edunsaajina merkittävimmissä lainanantotoimenpiteissä.

SISÄLLYSLUETTELO

ENSIMMÄINEN OSA 31.12.1997 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN ILMENNEET TAPAHTUMAT, RISKITILANTEEN KEHITYMINEN JA BUDJETTITAKAUSTOIMET5

I.	JOHDANTO: KYSEISTEN RAHOITUSJÄRJESTELYJEN LUONNE.....	5
I.A	MAKROTALOUDELLISET RAHOITUSJÄRJESTELYT.....	5
I.B	MIKROTALOUDELLISET RAHOITUSJÄRJESTELYT.....	5
II.	31.12.1998 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN ILMENNEET TAPAHTUMAT.....	5
II.A	UKRAINA	6
II.B	EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN MYÖNTÄMÄT LAINAT INVESTOINTIHANKKEISIIN ENTISESSÄ JUGOSLAVIAN TASAVALLASSA MAKEDONIASSA	6
II.C	EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN MYÖNTÄMÄT LAINAT INVESTOINTIHANKKEISIIN BOSNIASSA JA HERTSEGOVINASSA.....	6
III.	RISKITILANNE.....	6
III.A	LAINOJEN KOKONAISMÄÄRÄ KERTOMUKSEN ANTAMISPÄIVÄNÄ	7
III.B	VUOSITTAISET ENIMMÄISRISKIT YHTEISÖN TALOUSARVION OSALTA: KERTOMUKSEN ANTAMISPÄIVÄÄN MENNESSÄ NOSTETUT LAINAT	8
III.C	TEOREETTISET VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT.....	9
IV.	BUDJETTITAKAUSTOIMET.....	13
IV.A	TOIMET KASSAVAROISTA	13
IV.B	TAKUURAHASTON MAKSUT	13
IV.C	MYÖHÄSTYNEET TAKAISINMAKSUT.....	13
IV.D	MAKSAMATTA OLEVIA VELKOJEN TILANNE KERTOMUKSEN ANTAMISPÄIVÄNÄ.....	14
V.	ARVIO YHTEISÖN LASKENNALLISESTA LAINA- JA TAKAUSKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISTEN MAIDEN HYVÄKSI.....	14
VI.	TAKUURAHASTON SUHTEELLINEN VAKAUS.....	16

TOINEN OSA: MAHDOLLISTEN RISKIEN ARVIOINTI: TALOUDELLINEN JA RAHOITUKSELLINEN TILANNE YHTEISÖN ULKOPUOLISISSA MAISSA, JOTKA OVAT EDUNSAAJINA MERKITTÄVIMMISSÄ LAINANANTOTOIMENPITEISSÄ 18

I.	JOHDANTO.....	18
II.	KESKI- JA ITÄ-EUROOPAN MAAT	18
III.	ENTISEN NEUVOSTOLIITON UUDET ITSENÄISET VALTIOT.....	24
IV.	VÄLIMEREN MAAT.....	28

LIITE.....	30
------------	----

I. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET YLEISESTÄ TALOUSARVIOSTA KATETTAVIEN RISKIEN TILANTEESTA 31

I.A	TAULUKOT 1 - 3	31
I.A.1	<i>Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1).....</i>	<i>31</i>
I.A.2	<i>Otto-/antolainauksen määrä (taulukko 1).....</i>	<i>31</i>
I.A.3	<i>Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3).....</i>	<i>32</i>
I.B	TALOUSARVIOSTA TAATTAVAA ANTOLAINAUSTA KUVAAVAT TAULUKOT	33
I.C	ARVIOT EIP:N I AINOJEN ALLEKIRJOITTAMISESTA JA NOSTOISTA	38
I.D	TALOUSARVIOTAKUUN MAKSAMISTA KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET SÄÄNNÖT.....	39
I.D.1	<i>Otto- ja antolainaus</i>	<i>39</i>
I.D.2	<i>Kolmansille osapuolille annetut takaukset.....</i>	<i>39</i>

II. METODOLOGINEN HUOMAUTUS YHTEISÖN ARVIOIDUSTA, TAKUURAHASTOJÄRJESTELMÄN MUKAISESTA LAINAKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE AJANJAKSONA 1997-1999 (TAULUKKO 4) 40

II.A	YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE ANNETTAVIEN LAINOJEN TAKUUVARAUS	40
II.B	TAKUURAHASTOON SUORITETTAVIEN MÄÄRIEN LASKENTAPERUSTE	40
II.C	RAHASTOON SUORITETTAVIEN MÄÄRIEN PERUSTE OSITTAISEN TAKUUN TAPAUKSESSA	41
II.D	TAKUURAHASTOON SUORITETTAVAT MÄÄRÄT.....	41
II.E	TAKUUVARAUKSESSA JÄLJELLÄ OLEVA MARGINAALI	42
II.F	JÄLJELLÄ OLEVA LAINAKAPASITEETTI.....	42

III. MAAKOHTAISET RISKI-INDIKAATTORIT AULUKOT..... 43

ENSIMMÄINEN OSA
31.12.1997 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN ILMENNEET
TAPAHTUMAT, RISKITILANTEEN KEHITTYMINEN JA
BUDJETTITAKAUSTOIMET

I. JOHDANTO: KYSEISTEN RAHOITUSJÄRJESTELYJEN LUONNE

Yhteisön talousarviosta katettavat riskit ovat peräisin useista antolainaus- ja takuutoimenpiteistä, jotka voidaan jakaa kahteen luokkaan: makrotaloudelliset lainat ja mikrotaloudelliset lainat.

I.A Makrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Näihin rahoitusjärjestelyihin kuuluvat ensinnäkin jäsenvaltioiden tai yhteisön ulkopuolisten maiden maksutaseiden tukemiseen tarkoitetut lainat, joihin liittyy tiukkoja taloudellisia ehtoja ja sitoumuksia.

Tähän luokkaan kuuluu myös 1.250 miljoonan ecun laina, jolla rahoitetaan maatalous- ja elintarviketuotteiden tuontia entiseen Neuvostoliittoon, sillä tähän rahoitusjärjestelyyn liittyvä riski on suuresti riippuvainen edunsaajamaiden makrotaloudellisen ja poliittisen tilanteen kehittymisestä.

I.B Mikrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Nämä lainat on tarkoitettu hankkeiden rahoittamiseen, ja ne on maksettava takaisin pitkällä aikavälillä varoilla, joita hankkeista odotetaan; niitä myönnetään tavallisesti yrityksille, rahoituslaitoksille tai yhteisön ulkopuolisille maille, ja ne katetaan yhteisön takuun lisäksi tavanomaisilla pankkialalla vaadittavilla takuilla.

Tähän luokkaan sisältyvät Euratomin ja yhteisön uuden rahoitusvälineen lainat jäsenvaltioille sekä Euratomin ja EIP:n lainat yhteisön ulkopuolelle (Välimeren alue, Keski- ja Itä-Eurooppa, eräät yhteisön ulkopuoliset maat - Latinalaisen Amerikan ja Aasian kehitysmaat ja Etelä-Afrikka).

II. 31.12.1998 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN ILMENNEET TAPAHTUMAT

Vuoden 1998 ensimmäisen puoliskon tärkeimmät tapahtumat ovat seuraavat:

II.A Ukraina

Komissio esitti 12.11.1997 Ukrainan yleisen tukiohjelman yhteydessä ehdotuksen neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen lisäavun, jonka määrä on 150 miljoonaa ecua ja laina-aika enintään kymmenen vuotta, myöntämisestä Ukrainalle. Kertomuksen antamispäivään mennessä neuvosto ei ole tehnyt asiasta virallista päätöstä.

II.B Euroopan investointipankin myöntämät lainat investointihankkeisiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa

Komissio esitti 13.1.1998 ehdotuksen neuvoston päätökseksi 70-prosenttisen yhteisön takauksen myöntämisestä entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa toteutettaviin investointihankkeisiin. Takausta rajoittuu 150 miljoonan ecun kokonaismäärään, joka myönnetään vuodesta 1998 31 päivään joulukuuta 2000. Neuvosto päätti 19.5.1998 yhteisön takauksen myöntämisestä tälle lainalle.

Tämän päätöksen nojalla EIP:n uusien valtuuksien kokonaismäärä kohoaa 7 255 miljoonaan ecuun. Takausjärjestelmä on huhtikuun 14 päivänä 1997 annetun päätöksen mukainen, ja sen yksityiskohtaisista säännöistä on määrätty takaussopimuksessa, jonka EIP ja komissio allekirjoittivat 25. ja 29. heinäkuuta 1997.

II.C Euroopan investointipankin myöntämät lainat investointihankkeisiin Bosniassa ja Hertsegovinassa

Komissio esitti 18.5.1998 ehdotuksen neuvoston päätökseksi yhteisön takauksen myöntämisestä lainoille Bosniassa ja Hertsegovinassa toteutettaviin investointihankkeisiin. Takausta rajoittuu 100 miljoonaan ecuun ja laina-aika on kaksi vuotta. Kertomuksen antamispäivään mennessä neuvosto ei ole tehnyt asiasta virallista päätöstä.

III. RISKITILANNE

Yhteisön talousarviota rasittavat riskit voidaan arvioida seuraavien kahden käsitteen avulla:

- kyseisiin rahoitusjärjestelyihin liittyvien lainojen määrä kokonaisuudessaan tiettyinä päivinä pääomana ilmaistuna (pankeissa usein käytetty käsite).

yhteisöä kunkin varainhoitovuoden osalta rasittavat takaisinmaksuun liittyvät enimmäisriskit (pikemminkin talousarvioon liittyvä käsite).

Jälkimmäistä käsitettä voidaan edelleen arvioida kahdella tavalla:

- ainoastaan kertomuksen antamispäivään mennessä nostettujen lainojen perusteella, mikä edustaa yhteisön vähimmäisriskitasoa, jos ennenaikaista takaisinmaksua ei tapahdu. Tilanne kuvataan jäljempänä taulukossa 2,
- tekemällä ennakoarvio kaikista komission ehdottamista tai neuvoston päättämistä rahoitusjärjestelyistä, jotta voitaisiin arvioida niiden vaikutukset tuleviin talousarvioihin. Näin saadaan laskettua yhteisön enimmäisriski edellyttäen, että komission ehdotukset hyväksytään. Tilanne kuvataan jäljempänä taulukossa 3.

Esitettyihin ehdotuksiin liittyvien riskien suuruusluokka on mahdollista määrittää viimeisimmän varainhoitovuoden perusteella. On kuitenkin tehtävä arvioita maksupäivien, takaisinmaksua koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä, sekä korkokannan¹ ja vaihtokurssien² osalta.

Tulokset esitetään taulukoissa 1–3, joissa riski eritellään sen mukaan, koskeeko se yhteisön sisällä vai ulkopuolella sijaitsevia maita.

Voidaan myös huomauttaa, että taulukoissa mainitut kokonaismäärät kattavat erilaisia riskejä: makrotaloudellisten tukitoimien osalta lainan yhdelle maalle ja yhteisön uuden rahoitusvälineen tai EIP:n toimien osalta lainanottajien takaamien hankkeiden lainat.

Seuraavassa analyysissä eritellään kokonaisriski, riski jäsenvaltioissa ja riski yhteisön ulkopuolisissa maissa.

III.A Lainojen kokonaismäärä kertomuksen antamispäivänä

Tilanne kuvataan taulukossa 1.

Kokonaisriski oli kertomuksen antamispäivänä 11 821 miljoonaa ecua, kun se oli puolta vuotta aikaisemmin 12 171 miljoonaa ecua, eli se aleni 2,9 prosenttia³.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusjärjestelyt, jotka vaikuttivat lainojen määrän kehitykseen edellisen kertomuksen jälkeen.

¹ Oletuskantana on keskimääräinen 10 prosentin korkokanta EIP:n lainojen osalta. Otto- ja antolainauksen osalta keskimääräinen huomioon otettu korkokanta on 4,4 prosenttia.

² Muina valuuttoina kuin ecuina olevien lainojen vaihtokursseina ovat vuoden 1998 kesäkuun 30. päivän kurssit.

³ Riskien kehitys edellisen puolivuotiskauden aikana selittyy osittain muina valuuttoina kuin ecuina olevia lainoja koskevien vaihtokurssien vaihteluilla.

miljoonaa ecua

Lainojen kokonaismäärä 31.12.1997	12.171,00
Lainojen takaisinmaksut	
Maksutase: Kreikka	-500,00
Euratom	-89,4
Yhteisön uusi rahoitusväline	-22,1
Rahoitusapu	-620,00
Entinen Neuvostoliitto	-113,31
EIP	-175,00
Muiden valuuttojen vaihtokurssien vaihtelu suhteessa ecuun	-28,19
Lainojen nostot	
Rahoitusapu	+140,00
EIP	+1 058,00
Lainojen kokonaismäärä 30.6.1998	11 821,00

Jäsenvaltioille annettujen lainojen pääoma oli kertomuksen antamispäivänä 3 861 miljoonaa ecua, mikä on 14,1 prosenttia vähemmän kuin 31. joulukuuta 1997.

Tämä aleneminen johtuu pääasiassa Kreikan maksutaseen, Euratomin ja yhteisön uuden rahoitusvälineen lainojen takaisinmaksusta 611,5 miljoonalla eculla.

Italian maksutaseen rahoitusjärjestelyiden osalta saatavien määrä pysyy edellisen puolivuotisjakson tasolla.

Yhteisön ulkopuolisia maita koskevien riskien osalta lainapääoman kokonaismäärä oli kertomuksen antamispäivänä 7 960 miljoonaa ecua, mikä on 3,73 prosenttia enemmän kuin puoli vuotta aikaisemmin.

III.B Vuosittaiset enimmäisriskit yhteisön talousarvion osalta: kertomuksen antamispäivään mennessä nostetut lainat⁴

Tilanne kuvataan taulukossa 2.

Vuosittainen kokonaisriski, joka vuonna 1998 on 3 289 miljoonaa ecua, nousee, kunnes se vuonna 2000 on noin 3 746 miljoonaa ecua. Tähän liittyy vuoden 1999 erityistilanne, joka johtuu pääomasuoritusten erääntymispäivien puuttumisesta jäsenvaltioiden maksutaseiden tukemiseen annetuilta lainoilta ja pääomasuoritusten päättymisestä Unkarille sekä Tšekille ja Slovakialle myönnettyjen lainojen ja Bulgarialle myönnetyn 290 miljoonan ecun lainan osalta vuonna 1998.

⁴ Kertomuksen antamispäivänä vuodelle 1998 jäljellä oleva riski taulukossa 2 on 1882,5 miljoonaa ecua vuoden 1998 alkupuoliskolla suoritettujen takaisinmaksut huomioon ottaen.

- Jäsenvaltioita koskeva riski on vuoden 1998 osalta 1 967 miljoonaa ecua. Tämä määrä kehittyi Kreikan ja Italian maksutaselainojen pääoman takaisinmaksun erääntymisrytmin mukaisesti. Riski on 2 734 miljoonaa ecua vuonna 2000, joka on Italian lainan viimeinen erääntymisaika.
- Yhteisön ulkopuolisia maita koskevat riskit ovat 1 323 miljoonaa ecua vuonna 1998 seuraavien pääomien erääntyessä:
 - 100 miljoonaa ecua Unkarilta,
 - 123 miljoonaa ecua Tšekiltä,
 - 62 miljoonaa ecua Slovakialta,
 - 150 miljoonaa ecua Bulgarialta,
 - 185 miljoonaa ecua Romanianla,
 - 288 miljoonaa EIP:n lainoista.

Lainanotto-/lainanantotoimien erääntyvien pääomien määrä pienenee vuodesta 1999 lähtien. Tämä vähentää riskiä yhteisön ulkopuolisten maiden osalta keskimäärin 954 miljoonaan ecuun vuosina 1999–2006.

III.C Teoreettiset vuosittaiset yhteisön talousarviota rasittavat enimmäisriskit⁵

Tilanne on kuvattu taulukossa 3.

Tämä riski on vuonna 1998 3 403 miljoonaa ecua, nousee 4 270 miljoonaan ecuun vuonna 2000 ja vakiintuu keskimäärin 2 536 miljoonaan ecuun vuosina 2001–2006. (Vuonna 1999 riski on 1 557 miljoonaa ecua).

- Jäsenvaltioita koskevat enimmäisriskit kehittyvät hyvin samansuuntaisesti kuin taulukossa 2 vuoteen 2000 saakka, jolloin riski on 2 734 miljoonaa ecua.
- Yhteisön ulkopuolisia maita koskeva riski nousee 1 436 miljoonasta ecusta vuonna 1998 1 278 miljoonaan ecuun vuonna 1999. Riski nousee vuodesta 2000 vuoteen 2006 keskimäärin 11 prosenttia vuodessa.

⁵ Kertomuksen antamispäivänä vuodelle 1998 jäljellä oleva riski taulukossa 3 on 1996,5 miljoonaa ecua vuoden 1998 alkupuoliskolla suoritettujen takaisinmaksut huomioon ottaen.

TAULUKKO 1

HYVÄKSYTTYJEN TOIMENPITEIDEN TAKUIDEN PÄÄOMAN KOKONAISMÄÄRÄ
(miljoonina ecuina)

Toimenpiteet	Hyväksytyt enimmäis- määrät	Pääoman kokonaismäärä 31.12.97	Pääoman kokonaismäärä 30.06.98	Nosta- matta 30.06.98
JÄSENVALTIOT				
A. Maksutase	14000			
1. Kreikka(*)		500	0	0
2. Italia		3448	3447	0
B. Muut				
3. Euratom	4000	118	29	0
4. YURV ja maanjärist. YURV	6830	219	195	0
5. EIP Välimeri				
Espanja, Kreikka, Portugali	1500	212	191	0
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	26330	4497	3861	0
KOLMANNET MAAT				
A. Rahoitusapu				
1. Unkari(*)	180	100	0	0
2. Tsekin tasavalta(*)	250	123	0	0
3. Slovakian tasavalta(*)	125	62	0	0
4. Bulgaria	650	260	235	125
5. Romania	580	580	395	0
6. Algeria	600	250	250	100
7. FYROM	40	25	40	0
8. Baltian maat	220	130	130	85
9. Moldova	60	60	60	0
10. Ukraina	285	285	285	0
11. Valko-Venäjä	55	30	30	25
12. Georgia, Armenia	170	0	0	170
13. Entinen Neuvostoliitto (**)	1250	216	103	0
B. Muut				
14. EIP Välimeri	8822	3150	3407	2531
15. EIP KIE	8220	1919	2448	3944
16. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	1925	385	494	588
17. EIP Etelä-Afrikka	675	100	83	244
KOLMANNET MAAT YHTEENSÄ	24107	7674	7960	7812
KAIKKI YHTEENSÄ	50437	12171	11821	7812

(*) Laina maksettu kokonaisuudessaan takaisin 30.06.1998 mennessä.

(**) 103 miljoonan ecun kokonaismäärä vastaa erääntyneitä, maksamattomia pääoma-arvoja 30.06.1998

LIITE TAULUKKOO 1

EIP:N TOIMENPITEIDEN TILANNE 30.06.1998

Toimenpiteet	Hyväksytyt lainat	Avatut luotot - peruutukset	Nostetut määrät	Kokonaismäärä 30.06.98
Välimeren alueen jäsenvaltiot	1500	1465	1573	191
Kolmannet maat, vanhat valtuudet				
Välimeren aluetta koskevat pöytäkirjat	6362	5850	4581	3252
KIE-maat I	1700	1628	1286	1126
KIE-maat II	3000	3000	908	903
Aasia ja Lat. Amerikka I	750	657	392	364
Aasia ja Lat. Amerikka II	153	153	78	78
ETELÄ-AFRIKKA	300	300	83	83
Kolmannet maat, uudet valtuudet (*):				
Välimeren alue	2460	1292	156	156
KIE-maat	3520	1888	419	419
Aasia ja Lat. Amerikka	1022	265	51	51
ETELÄ-AFRIKKA	375	45	0	0
Yhteensä	21142	16542	9527	6623

(*) 14.4.1997 tehty neuvoston päätös

Huomautus: Koska lainat on nostettu kansallisena valuuttana, hyväksytyjen lainojen määrä voi ylittyä muunneltaessa nostettuja määriä ecuiksi kertomuksen antamispäivänä

TAULUKKO 2
VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT
 (arvio miljoonaa euroa perustuen 30.06.98 mennessä nostettuihin eriin)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAL
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										
1. Kreikka	500									500
2. Italia	981		2467							3448
B. Rakenteelliset lainat										
3. Euratom	91	15	12							118
4. Yhteisön uusi rahoitusväline ja yhteisön uusi rahoitusväline - maanjärjestykset	50	40	40	71			17			218
5. EIP Välimeri ent. pöytäkirjat Espanja, Kreikka, Portugali	45	39	37	20	22	21	15	8		208
VÄLISUMMA PÄÄOMA	1667	95	2556	92	22	21	32	8	0	4492
KOROT										
A. Maksutase										
1. Kreikka	48									48
2. Italia	209	155	155							519
B. Rakenteelliset lainat										
3. Euratom	10	3	1							14
4. Yhteisön uusi rahoitusväline ja yhteisön uusi rahoitusväline - maanjärjestykset	10	13	10	7	2	2	2			51
5. EIP Välimeri ent. pöytäkirjat Espanja, Kreikka, Portugali	18	14	11	7	5	3	2	1		61
VÄLISUMMA KOROT	300	184	177	14	7	5	4	1	0	693
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	1967	279	2734	106	30	26	35	8	0	5185
KOLMANNET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Rahoitusapu										
6. Unkari	100									100
7. Tsekin tasavalta	123									123
8. Slovakian tasavalta	62									62
9. Bulgaria	150			70		40		31	31	323
10. Romania	185	190	80		55		70			580
11. Algeria				150	100					250
12. FYROM										0
13. Baltian maat	5	5	95		25					130
14. Moldova			5	9	12	12	12	7	3	60
15. Ukraina				17	37	57	57	57	40	265
16. Valko-Venäjä				6	8	8	8	8		30
B. Takuut										
17. EIP Välimeri	174	187	203	225	247	263	251	244	252	2046
18. EIP Keski- ja Itä-Eurooppa	92	142	198	225	234	247	242	224	207	1808
19. EIP Lat. Am. ja Aasian kehitysmaat	22	28	38	45	51	63	35	37	37	356
20. EIP Etelä-Afrikka				29	18					44
VÄLISUMMA PÄÄOMA	912	552	617	776	782	688	673	607	570	6177
KOROT										
A. Rahoitusapu										
6. Unkari	2									2
7. Tsekin tasavalta	3									3
8. Slovakian tasavalta	1									1
9. Bulgaria	8	10	10	10	7	7	5	5	3	66
10. Romania	22	13	7	5	5	3	3			58
11. Algeria	16	15	15	15	4					65
12. FYROM	1	2	2	2	2	2	2	2	2	15
13. Baltian maat	7	7	5	1	1					21
14. Moldova	3	3	3	2	2	1	1	1	1	17
15. Ukraina	13	12	12	12	12	10	7	5	3	86
16. Valko-Venäjä	2	1	1	1	1	1	1	1		10
B. Takuut										
17. EIP Välimeri	185	185	172	159	145	130	114	99	85	1274
18. EIP Keski- ja Itä-Eurooppa	115	145	135	123	110	98	83	69	56	932
19. EIP Lat. Am. ja Aasian kehitysmaat	18	21	20	19	17	18	14	12	11	148
20. EIP Etelä-Afrikka	15	12	12	12	8	6	6	6	6	81
VÄLISUMMA KOROT	410	426	396	382	314	271	235	200	166	2780
KOLMANNET MAAT YHTEENSÄ	1323	978	1013	1138	1096	959	908	806	736	8957
KAIKKI YHTEENSÄ	3289	1257	3746	1244	1126	986	944	815	736	14142
(josta Itä-Eurooppa)	892	528	550	483	507	480	487	406	344	4677
(josta muut kolmannet maat)	430	450	462	655	589	479	421	400	392	4279

TAULUKKO 3
TEORETTISET VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT
 (Arvio miljoonaa ecua perustuen komission nostamiin, päättämiin ja ehdottamiin eriin)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAL
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										
1. Kreikka	500									500
2. Italia	981		2467							3448
B. Rakenneelliset lainat										
3. Euratom ja YURV	141	55	52	71			17			336
4. EIP Esp, Kreikka, Portugali	45	39	37	20	22	21	15	8		208
Pääoman välisumma	1667	94	2557	91	22	21	32	8	0	4492
KOROT										
A. Maksutase										
1. Kreikka	48									48
2. Italia	209	155	155							519
B. Rakenneelliset lainat										
3. Euratom ja YURV	26	15	11	7	2	2	2			65
4. EIP Esp, Kreikka, Portugali	18	14	11	7	5	3	2	1		61
Korkojen välisumma	300	184	177	14	7	5	4	1	0	692
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	1967	279	2734	106	29	26	36	8	0	5184
KOLMANNET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Talousapu										
5. Unkari	100									100
6. Tsekin tasavalta	123									123
7. Slovakian tasavalta	62									62
8. Bulgaria	150			70		40		63	63	388
9. Romania	185	190	80		55		70			580
10. Algeria				150	100				100	350
11. FYROM										0
12. Baltian maat	5	5	95		25					130
13. Moldova			5	9	12	12	12	7	3	60
14. Ukraina				17	37	57	87	87	70	355
15. Valko-Venäjät				6	6	6	6	6		30
16. Georgia										0
17. Armenia										0
18. Euratom KIE-maat	0	0	0	0	0	0	3	12	28	43
B. Takaukset										
19. EIP Välimeren alue	174	187	203	275	352	435	501	526	561	3214
20. EIP KIE-maat	92	142	196	306	400	512	619	635	649	3551
21. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	22	28	38	57	76	109	107	124	124	685
22. EIP ETELÄ-AFRIKKA				36	33	29	41	46	48	233
Pääoman välisumma	913	552	617	926	1096	1200	1446	1506	1646	9902
KOROT										
A. Talousapu										
5. Unkari	2									2
6. Tsekin tasavalta	3									3
7. Slovakian tasavalta	1									1
8. Bulgaria	17	21	21	21	18	18	18	17	14	165
9. Romania	22	13	7	5	5	3	3			58
10. Algeria	21	15	15	15	8	4	4	4	4	90
11. FYROM	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
12. Baltian maat	11	7	5	1	1					25
13. Moldova	3	3	3	2	2	1	1	1	1	17
14. Ukraina	16	15	15	15	15	13	10	7	4	110
15. Valko-Venäjät	3	1	1	1	1	1	1	1		10
16. Georgia	5	5	5	5	5	5	5	5	5	44
17. Armenia	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24
18. Euratom KIE-maat		2	11	30	56	81	99	106	105	490
B. Takaukset										
19. EIP Välimeren alue	205	278	338	407	449	452	436	348	329	3242
20. EIP KIE-maat	166	293	393	500	559	557	534	491	435	3928
21. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	26	43	62	88	108	119	121	114	104	785
22. EIP ETELÄ-AFRIKKA	18	26	39	50	52	50	45	37	46	363
Korkojen välisumma	523	726	919	1144	1283	1308	1281	1135	1052	9375
KOLMANNET MAAT YHTEENSÄ	1436	1278	1536	2070	2379	2508	2727	2642	2698	19277
KAIKKI YHTEENSÄ	3403	1557	4270	2176	2408	2534	2763	2650	2698	24462
(josta Itä-Euroopan maat)	968	699	839	990	1199	1308	1470	1441	1380	10297
(josta muut kolmannet maat)	661	338	697	1080	1180	1200	1257	1201	1318	8980

IV. BUDJETTITAKAUSTOIMET

IV.A Toimet kassavaroista

Komissio käyttää yhteisön kassavaroja yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen N:o 1552/89 12 artiklan mukaisesti. Tällä menettelyllä vältetään komission maksujen myöhästyminen ja siitä aiheutuvat kustannukset annetuissa lainoissa silloin, kun velallisen maksu myöhästyy.

IV.B Takuurahaston maksut

Lokakuun 31 päivänä 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) 2728/94 säädettiin takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille. Kun yhteisön myöntämän lainan edunsaajan erääntyvät maksut myöhästyvät, takuurahasto auttaa kattamaan maksuhäiriön kolmen kuukauden kuluessa erääntymispäivästä. Jos yhteisön talousarviosta taattu EIP:n myöntämä laina jää maksamatta, yhteisö puuttuu asiaan kolmen kuukauden kuluessa saatuaan EIP:n ilmoituskirjeen. Komissio valtuuttaa silloin EIP:n nostamaan lainaa vastaavan määrän takuurahastosta.

Viivästyskorko varojen käyttöönsaattamispäivän ja rahaston suorituspäivän väliseltä ajalta anotaan takuurahastolta palautettavaksi kassavaroihin.

Viimeisten kuuden kuukauden aikana rahasto on maksanut takauksia seuraavien velallisten maiden osalta:

Yhteisön ulkopuolinen maa	Maksupäivämäärä	Määrät (pääoma+korot)
Entinen Jugoslavia	06.02.98	4 704 085,39
Entinen Jugoslavia	22.05.98	4 352 236,80
Yhteensä		9 056 322,19

IV.C Myöhästyneet takaisinmaksut

Seuraavat yhteisön ulkopuoliset maat ovat tämän kertomuksen kattamana aikana maksaneet myöhässä takaisin erääntyneet maksut, jotka takuurahasto on suorittanut aikaisemmin. Nämä myöhästyneet määrät maksetaan takaisin takuurahastolle takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille 31 päivänä lokakuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2728/94 2 artiklan mukaisesti.

Georgia on maksanut kaikki maksamattomat velkansa, eli yhteensä 131 288 737,93 ecua.

Tadzikistan on maksanut osan maksamattomista veloistaan (3 miljoonaa ecua) ja on edelleen velkaa yhteisölle 70 miljoonaa ecua.

Myöhästyneet takaisinmaksut tammikuun 1 päivästä 1998 lähtien esitetään seuraavassa:

Yhteisön ulkopuolinen maa	Takaisinmaksupäivä	Määrä (pääoma+ korot+viivästyskorot)
Tadzikistan	25.03.98	1 291 892,58
Tadzikistan	16.04.98	1 726 331,69
Georgia	02.07.98	81 288 737,93
Georgia	21.07.98	50 000 000,00
Yhteensä		134 306 962,20

IV.D Maksamatta olevien velkojen tilanne kertomuksen antamispäivänä⁶

Kauden lopulla maksamattomat määrät ovat seuraavat:

Yhteisön ulkopuolinen maa	Määrä (pääoma+korot+viivästyskorot)
Tadzikistan	70 142 185,24
Armenia	48 510 587,09
Entinen Jugoslavia	95 727 036,69
Yhteensä	214 379 809,02

V. ARVIO YHTEISÖN LASKENNALLISESTA LAINA- JA TAKAUSKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISTEN MAIDEN HYVÄKSI

Takuurahasto- ja takuuvaramekanismi rajoittaa käytännössä yhteisön laina- tai takauskapasiteettia yhteisön ulkopuolisille maille, sillä rahoitusnäkymissä takuuvaraukseen kirjattu määrä⁷ rajoittaa rahaston täydentämiseksi uuden lainapäätöksen yhteydessä käytettävissä olevia määrärahoja (tai vuotuisen erän yhteydessä monivuotisia rahoitusjärjestelyjä koskevien takuiden tapauksessa).

Lainakapasiteetti vastaa tietyssä aikana takuuvarauksessa jäljellä olevaa marginaalia. Tämä marginaali on yhtä suuri kuin erotus varauksen ja jo päätettyjen ja valmisteilla olevien rahoitusjärjestelyjen yhteydessä takuurahaston täydentämiseksi tarvittavan arvioitun määrän välillä.

⁶ Kyseiset maksamatta olevat velat koskevat Tadzikistanin ja Armenian osalta yhteisön entiselle Neuvostoliitolle ja sen tasavalloille myöntämää 1250 miljoonan ecun lainaa, sekä maksamattomia osia EIP:n entiselle Jugoslaviassa Välimeren aluetta koskevien pöytäkirjojen puitteissa myöntämästä lainasta.

⁷ Rahoitusnäkymin kirjattu määrä on 300 miljoonaa ecua vuoden 1992 hintoina ilmaistuna.

Taulukossa 4 esitetään takuurahastomekanismin mukainen arvio yhteisön lainakapasiteetista yhteisön ulkopuolisille maille kaudella 1997–1999. Laskentamenetelmä ja säädösviittaukset esitetään yksityiskohtaisemmin tämän kertomuksen liitteessä.

Neuvoston tekemien sekä ehdotettujen ja valmisteltavien päätösten perusteella (ks. taulukko 4) takuuvaraksesta arvioidaan käytettävän 312,71 miljoonaa ecua vuonna 1998, jolloin vuoden 1998 lopussa käytettävissä olisi 25,29 miljoonaa ecua.

Yhteisön ulkopuolisten maiden hyväksi annettujen lainojen ja lainatakausten kokonaismäärä, johon lisätään erääntyvät, maksamattomat korot, oli 30.06.1998 mennessä 8 261 miljoonaa ecua.

Takuurahaston 30.06.1998 mennessä saavuttaman määrän (1184) ja asetuksessa määritellyn kokonaismäärän suhde oli 14,33 prosenttia eli siis suurempi kuin takuurahaston perustavassa asetuksessa määrätty 10 prosentin tavoitesumma. Asetuksessa määrätään, että "jos tavoitesumma ylitetään vuoden lopussa, palautetaan jäännös Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion tulotaulukon erityiseen budjettikohtaan". Varainhoitovuoden 1997 päättyessä todettu ylijäämä, 66 miljoonaa ecua, palautettiin talousarvioon vuoden 1998 alkupuoliskolla.

Takuurahaston varat voisivat varainhoitovuoden 1998 lopussa olla noin 1 405 miljoonaa ecua, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 67,20 miljoonaa ecua maksetaan vuoden 1998 takuuvaraksesta
- rahaston toimia edellyttäviä uusia laiminlyöntejä ei tapahdu
- velallisina olevat maat eivät maksa velkojaan myöhässä
- rahaston varojen sijoitustulot ovat noin 33 miljoonaa ecua.

Käytettävissä oleva vuotuinen lainakapasiteetti vaihtelee, kun otetaan huomioon aiemmin päätettyjä lainoja ja kautta 1998–1999 varten ehdotettuja ja valmisteltavina olevia lainoja koskevien rahaston maksujen vaikutus takuuvaraukseen,

- 34 miljoonasta ecusta 181 miljoonaan ecuun kokonaisuudessaan yhteisön talousarviosta taattujen lainojen osalta,

48 miljoonasta ecusta 258 miljoonaan ecuun 70-prosenttisesti taattujen lainojen osalta (25. ja 29. heinäkuuta 1997 allekirjoitetun komission ja Euroopan investointipankin välisen takuusopimuksen mukaisesti).

Kuten jäljempää taulukosta 4 ilmenee, takuurahaston varauksia koskevien arvioiden valossa näyttää siltä, että jäljellä oleva lainakapasiteetti on vakavasti koetuksella.

VI. TAKUURAHASTON SUHTEELLINEN VAKAUS

Rahaston 30.06.1998 käsittämän määrän (1 184 miljoonaa ecua) ja taulukossa 3 vuodelle 1998 ennakoitun (1 436 miljoonaa ecua) yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen vuotuisen enimmäisriskin (määritellään erääntyvillä kokonaismäärillä) välinen suhde on 82 prosenttia.

TAULUKKO 4

YHTEISÖN ARVIOITU, TAKUURAHASTOJÄRJESTEMÄN MUKAINEN TEOREETTINEN LAINA- JA TAKUUKAPASITEETTI YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILL AJANJAKSONA 1997-1999 takuurahastomekanismin mukainen (*)

	Tilanne	Ennusteet	Ennusteet
milj. ecua	31.12.1997	1998	1999
Yhteisön ulkopuolisille maille annettavien lainojen takuuvaraus	329	338	346
Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste			
- EIP:n LAINAT			
- Välimeren alue (a)	553	938,6	735,25
- Keski- ja Itä-Euroopan maat (b)	850,5	685,7	710,5
- Latinalainen Amerikka ja Aasia (c)	60	190,55	322
- Etelä-Afrikka (d)	125	17,5	105
- EIP:n lainat yhteensä	1588,5	1812,35	1872,75
- Euratomin lainat	0	260	440
- Makrotaloudellinen apu	305	170	125
Takuurahastoon suoritettavat määrät	286	313	341
Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali	43	25	5
Jäljellä oleva lainakapasiteetti (maksutaseiden tukemiseen tarkoitettut lainat, EIP:n lainat ja Euratomin lainat)			
- Enintään, jos käytetty kokonaan 100-prosenttiseen takuuseen (esim. BP-lainat)	286	181	34
- Enintään, jos käytetty kokonaan 70-prosenttiseen takuuseen (esim. EIP:n lainat)	409	258	48

(*) Vuosille 1998 ja 1999 hyväksytty suoritettava määrä on 14 prosenttia, koska takuurahasto saavutti tavoitesummansa vuoden 1997 lopussa. (Ks. neuvoston 2.12.1996 ja 27.1.1997 antamat suositukset)

Rahastoon suoritettavilla määrillä katettavien lainojen ominaispiirteet kaudella 1997 - 1999

- EIP

a. Välimeren alue:

- lainat, joista on tehty päätös: 1994 - 1996: 115 milj. ecua Syyrian kanssa tehdyn 4. rahoituspöytäkirjan mukaisesti (75 prosentin yleinen takaus). 31.1.1997-31.1.2000: 2 310 milj. ecua EIP:n toimikauden jatkamisen johdosta, johon kohdistuu 70 prosentin yleinen takaus.
- 1998-2000: 150 miljoonaa ecua entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian (FYROM) kanssa tehtävän rahoitusyhteistyön mukaisesti (70 prosentin yleinen takaus).
- ehdotetut tai valmisteilla olevat lainat: 1998 - 2002: 750 miljoonaa ecua Turkin kanssa tehtävän rahoitusyhteistyön mukaisesti. 1998 - 2001: 230 miljoonaa ecua Kroatian kanssa tehtävän rahoitusyhteistyön mukaisesti.
- 1998-2000: 100 miljoonaa ecua Bosnian kanssa tehtävän rahoitusyhteistyön mukaisesti.

b. Keski- ja Itä-Euroopan maat:

- ehdotetut tai valmisteilla olevat lainat: 31.1.1997 - 31.1.2000: 3 520 miljoonaa ecua EIP:n toimikauden jatkamisen johdosta, johon kohdistuu 70 prosentin yleinen takaus.

c. Latinalainen Amerikka ja Aasia:

- lainat, joista on tehty päätös: 1993 - 1996: 750 miljoonaa ecua. 14,6 miljoonan ecun lainat peruutettu.
- 1996: 275 miljoonaa ecua (takaus 100%). 122 miljoonan ecun määrään, joka on vielä allokioitettava
- 14.04.97 tehtyä päätöstä hyväksyttäessä, kohdistuu 70 prosentin yleinen takaus.
- 31.1.1997 - 31.1.2000: 900 miljoonaa ecua EIP:n toimikauden jatkamisen johdosta, johon kohdistuu 70 prosentin yleinen takaus.

d. Etelä-Afrikka:

- lainat, joista on tehty päätös: 1.7.1997 - 1.7.2000: 375 miljoonaa ecua EIP:n toimikauden jatkamisen johdosta, johon kohdistuu 70 prosentin yleinen takaus.

- Euratom

Lainasopimusten suunniteltu allekirjoitus: 460 miljoonaa ecua vuonna 1998 ja 440 miljoonaa ecua vuonna 1999.

- Makrotaloudellinen apu

- lainat, joista on tehty päätös: 1997: 25 miljoonan ecun lainat Valko-Venäjälle vapautettu ja siirretty vuoteen 1999; 130 miljoonan ecun lainat Slovakialle peruutettu. 1998: 100 miljoonan ecun lainat Algerialle vapautettu vuonna 1998 ja siirretty vuoteen 1999.
- ehdotetut tai valmisteilla olevat lainat: 1998: 150 miljoonan ecun lainat Ukrainalle. 50 miljoonan ecun lainat Bulgarialle. 30 miljoonan ecun lainat Bosnialle.
- 20 miljoonan ecun lainat Albanialle. 20 miljoonan ecun lainat entiselle Jugoslavian tasavalta Makedonialle.

17

TOINEN OSA:
MAHDOLLISTEN RISKIEN ARVIOINTI: TALOUDELLINEN JA
RAHOITUKSELLINEN TILANNE YHTEISÖN ULKOPUOLISISSA
MAISSA, JOTKA OVAT EDUNSAAJINA MERKITTÄVIMMISSÄ
LAINANANTOTOIMENPITEISSÄ

I. JOHDANTO

Kertomuksen aiemmissa osissa ilmoitetut luvut antavat tietoja yleistä talousarviota rasittavien riskien määrästä. Näitä tietoja on kuitenkin painotettava riskin laadullisilla seikoilla, jotka riippuvat rahoitusjärjestelyjen luonteesta ja lainanottajan asemasta. Viimeaikaisia tapahtumia, jotka voivat vaikuttaa portfoliomaarisktiin, analysoidaan seuraavassa osassa.

Tässä luvussa esitettävä maariskiarvio muodostuu sivun mittaisista maakohtaisista taulukoista, jotka sisältävät maariskin indikaattorit kaikista Keski- ja Itä-Euroopan maista, entisen Neuvostoliiton uusista itsenäisistä valtioista sekä Välimeren alueen maista, joille on myönnetty makrotaloudellista rahoitusapua. Lisäksi esitetään tarkempi sanallinen arvio niistä maista, joista on saatu riskiarviointiin vaikuttavaa merkittävää uutta tietoa edellisen, vuoden 1997 loppupuolta koskevan selvityksen jälkeen. Lyhyt sanallinen arvio esitetään myös niistä maista, joilla on yhä maksamattomia lainoja vuonna 1991 silloiselle Neuvostoliitolle myönnettyistä 1 250 miljoonan ecun tavaraluotoista.

Arviointi kattaa vain mainitut alueet pääasiassa sen vuoksi, että Euroopan yhteisön riskit muualla (erityisesti Euroopan investointipankin lainatakuista aiheutuvat riskit) muodostavat vain pienen osan (alle 3 %) kokonaisriskistä ja ovat lisäksi hyvin hajautettuina eri maihin. Tšekkiä, Unkaria ja Slovakiata ei sisällytetä enää seuraavaan kertomukseen, sillä ne maksoivat lainansa EY:lle takaisin vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla.

II. KESKI- JA ITÄ-EUROOPAN MAAT

BULGARIA

Bulgarian kehitysnäkymät ovat edelleen myönteiset. Keväällä 1997 hyväksytty valmiusluottojärjestely Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa on toteutettu onnistuneesti. Keskustelut kolmivuotisen lisärahoitusjärjestelyn mahdollisuudesta on aloitettu. Valuuttavaranto on enemmänkin kuin riittävä kattamaan heinäkuun 1. päivänä käyttöön otetun valuuttakomiteajärjestelyn mukaiset keskuspankin velat.

Julkisen talouden alijäämän odotetaan vuonna 1998 olevan 1,5 prosenttia BKT:sta, mikä on noin 0,5 prosenttiyksikköä pienempi kuin talousarviolakiin kirjattu tavoite.

Tämä johtuu ensimmäisen vuosipuoliskon suurista tuloista ja odotettua alhaisemmista koroista, jotka kuvastavat sekä kansantalouden vakautumista että luottojen kysynnän vähenemistä.

Vaikka rakenneuudistuksissa edistytäänkin, vuonna 1997 luotu alkuvauhti on osittain hidastunut. Pääsytinä näyttäivät olevan hallintokapasiteetin puute tuomioistuimet mukaan lukien ja uudistusten puitteiden epäselvyys. On myös havaittavissa, että viranomaiset eivät halua hellittää sitä otettaan, joka niillä valtion yritysten kautta on talouselämästä. Hallituksen halukkuus rajoittaa omaa liikkumavapauttaan sekä valuuttakomitealla että käyttämällä kansainvälisiä konsultteja noin 80 suuryrityksen yksityistämisessä antaa kuitenkin aihetta politiikan yleissuuntaa koskevaan varovaiseen optimismiin.

Bulgarian saavuttamasta edistyksestä huolimatta sen ulkoinen rahoitustilanne todennäköisesti pysyy melko heikkona muutaman vuoden ajan, sillä ulkomaisen velan hoitokustannukset ovat edelleen huomattavat, lähes miljardi dollaria vuodessa. Määrätietoiset uudistuspyrkimykset varmistavat IMF:n ja muiden kansainvälisten laitosten tuen jatkumisen ja houkuttelevat maahan yhä enemmän ulkomaisia suoria sijoituksia.

Maaliskuussa 1998 Bulgaria maksoi yhteisölle 150 miljoonaa ecua, joka kattaa toisen ja viimeisen erän ensimmäisestä yhteisön Bulgarialle myöntämästä makrotaloudellisesta rahoitusavusta, jonka määrä oli 290 miljoonaa ecua. Kertomuskauden lopulla Bulgarian makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät EY:n riskit olivat 235 miljoonaa ecua.

TŠEKKI

Tšekin tilanne on edelleen epäselvä. Talouskasvu hidastui huomattavasti vuonna 1997 ja itse asiassa kasvu hidastui edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 0,9 prosenttia vuoden 1998 ensimmäisellä neljänneksellä. Kaikki kotimaisen kysynnän merkittävät osa-alueet supistuivat tällä samalla neljänneksellä edellisestä vuodesta. Vienti sujui kuitenkin erinomaisesti. Lyhyen ajan teollisuustuotantolukujen nousu johtuukin ensisijaisesti viennin kasvusta.

Kasvun hidastuminen ja EU-maihin suuntautuvan viennin kasvu ovat johtaneet kauppaja vaihtotaseen alijäämän huomattavaan pienenemiseen. Poliittiset tapahtumat määräävät kuitenkin edelleen Tšekin korunan liikkeitä. Kesäkuun 1998 vaalien tulos ei ratkaissut tilannetta ja tätä kertomusta laadittaessa odotetaan edelleen pitkällisiä neuvotteluja mahdollisesta kokoomushallituksesta.

Maaliskuussa 1998 Tšekki maksoi yhteisölle noin 123 miljoonaa ecua, joka kattaa toisen ja viimeisen erän yhteisön Tšekille myöntämästä makrotaloudellisesta rahoitusavusta, jonka määrä oli 250 miljoonaa ecua. Kertomuskauden lopulla EY:llä ei enää ollut Tšekin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä riskejä.

VIRO

Vaikka Viron pankkialalla on viime aikoina ilmennyt runsaasti ongelmia, maan riskiarvio on edelleen alueen parhaita. Talous laajenee hyvin nopeasti (reaalinen BKT:n kasvu oli vuonna 1997 11,4 prosenttia), tuottavuus kasvaa voimakkaasti, mikä johtaa

yksikkötyökustannusten laskuun (9 prosentin lasku vuonna 1997) ja Viron julkinen talous on vahvistunut (ylijäämä oli vuonna 1997 2,1 prosenttia BKT:sta; edellisenä vuonna alijäämä oli 1,5 prosenttia). Virallinen ulkomaanvelka supistui edelleen 6,8 prosentista 5,4 prosenttiin BKT:sta vuonna 1997 ja maahan virranneiden ulkomaisten suorien sijoitusten bruttomäärä kasvoi 5,6 prosenttiin BKT:sta, mikä edistää talouden modernisointia. Viron talouden menestys on todettu monissa suotuisissa riippumattomissa riskiarvioissa. Syyskuussa 1997 Moody's antoi Virolle investointi- ja pitkäaikaisen valuuttariskin osalta luokituksen Baa1, ja joulukuussa, kun niin Virossa kuin muillakin siirtymätalouksien markkinoilla oli ollut rahoitushäiriöitä, Standard and Poors' antoi Viron investointiluokituksiksi BBB+ . Sekä Moody'sin että S&P:n antamat luokitukset ovat korkeimmat, joita millekään entisen Neuvostoliiton maalle on annettu.

Vuoden 1997 viimeisellä neljänneksellä ylikuumentumisoireiden moninkertaistuminen ja pankkien antolainauksen nopea kasvu saivat viranomaiset ryhtymään rajoitustoimiin maksutaseen oikaisemiseksi (vaihtotaseen alijäämä oli vuonna 1997 12 prosenttia BKT:sta) ja valuuttakurssisitoumusten täyttämiseksi. Nämä toimenpiteet näyttävät tehonneen: helmikuussa myönnettyjen lainojen määrä oli alhaisin 17 kuukauteen, rahan tarjonta (M1) on ollut vakaa viimeiset 8 kuukautta ja tuonnin ja teollisuustuotannon kasvu on hidastunut. Vuoden 1998 ensimmäisellä neljänneksellä kasvu arvioidaan vähäisemmäksi kuin vastaavana aikana vuonna 1997.

Suuri vaihtotaseen alijäämä ja paikallisten ja kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden levottomuus aiheuttavat kuitenkin edelleen makrotaloudellisia riskejä. Vuoden 1998 uudet suuret pääomavirrat ovat johtaneet rahatilanteen jyrkkään paranemiseen, joka herättää jälleen pelot kotimaisessa kysynnässä ja vaihtotaseen alijäämässä nähtävistä seurauksista. Vielä tärkeämpää on, että ne lisäävät maan alttiutta äkillisille ja odottamattomille muutoksille, joita ulkomaisten sijoittajien luottamuksessa voi tapahtua ja jotka voivat aiheutua täysin ulkoisista tekijöistä. Koska pääoma tulee maahan pääasiassa velkaa kasvattavassa muodossa, virolaisten nettovelka kasvoi jyrkästi vuonna 1997. Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla ilmenneiden ongelmien vuoksi ja viranomaisten talouden rauhoittamiseksi toteuttamien toimien seurauksena Viron pörssi laski elokuun 1997 lopusta kesäkuun alkuun 1998. Jotkut aktiivisesti kauppaa käyneet pankit ovat kärsineet huomattavia tappioita, ja kansainväliset luokituslaitokset ovat alentaneet niiden luottokelpoisuusluokituksia.

EY:n Virolle myöntämän makrotaloudellisen rahoitusavun suhteen ei kertomuskaudella ole tapahtunut mitään merkittävää. Kesäkuun 1998 lopussa Viron makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät EY:n riskit olivat 15 miljoonaa ecua.

ENTINEN JUGOSLAVIAN TASAVALTA MAKEDONIA

Vuonna 1997 entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia on ponnistellut edelleen kohti makrotaloudellista vakautta, jonka se oli vuonna 1994 asettanut tavoitteekseen 1990-luvun alun vakavan talouskriisin jälkeen. Koska sen ulkoinen rahoitusasema on kovin heikko, sen oli devalvoitava dinaari 14 prosentilla heinäkuussa 1997, mutta hallitus onnistui tiukan inflaationvastaisen ohjelman avulla pitämään inflaation 2,7 prosenttina ja julkisen talouden alijäämän 0,4 prosenttina BKT:sta. Läheisessä yhteistyössä Maailmanpankin, IMF:n ja EU:n kanssa maa jatkoi myös rakenneuudistustaan

erityisesti lainsäädäntöään mukauttamalla. Maan rakenteellisten heikkouksien korjaaminen ja viennin edistäminen vaativat kuitenkin vielä paljon työtä.

Velanhoitosuhdetta (velanhoitomenot prosenttina viennistä) on pystytty alentamaan 1,6 prosenttiyksikköä 9,2 prosenttiin, mutta vaihtotase on yhä kovin heikko, koska kauppataase on huomattavan alijäämäinen (yli 10 prosenttia BKT:sta). Eräiden merkittävien yritysten (osittaisen) yksityistämisen ansiosta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia on pystynyt saamaan noin sadan miljoonan dollarin ulkomaiset suorat investoinnit vuoden 1998 alkupuoliskon aikana, mikä on enemmän kuin siihen mennessä koko itsenäisyysaikana yhteensä.

Kosovon viimeaikaiset tapahtumat voivat vaikuttaa hyvin kielteisesti maan vakauteen ja sen rakenneuudistukseen, erityisesti yksityistettyjen yrityksen myyntiin ulkomaisille sijoittajille, mikä pitää entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian riippuvaisena ulkoisesta rahoitusavusta.

Vuoden 1998 alussa EY maksoi 15 miljoonaa ecua, joka oli toinen ja viimeinen erä neuvoston heinäkuussa 1997 maalle myöntämästä 40 miljoonan ecun makrotaloudellisesta rahoitusavusta. Kertomuskauden lopulla entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät EY:n kokonaisriskit olivat näin ollen 40 miljoonaa ecua.

UNKARI

Unkarin maariski on kolmen viime vuoden ajan laskenut tasaisesti. Vuosien 1995 ja 1996 rakennesopeustoimenpiteitä onnistuneesti toteuttanut sosialistien ja liberaalien hallitus kärsi kuitenkin tappion toukokuun 1998 parlamenttivaaleissa. Merkittävän kansainvälisen uskottavuuden hankkineen hallituksen häviö hermostutti selvästikin joitakin sijoittajia. Unkarissa on jonkin verran taloudellista epävarmuutta ja poliittinen riski on hieman entistä korkeampi, kunnes uusi hallitus on tullut virkaansa ja nähdään, sitoutuuko se todella tiukan talouspolitiikan jatkamiseen. Unkarin talous on kuitenkin terveellä pohjalla. Kasvu kiihtyy, mutta vaihtotaseen alijäämä supistuu edelleen. Valtion tulojen ja menojen kehitys jatkuu kahden edellisen vuoden tapaan: julkisen talouden tavoitteet todennäköisesti saavutetaan tänä vuonna, koska budjetoitua suuremmat tulot kompensoivat menojen paisumisen, jota on tapahtunut varsinkin sosiaaliturvan osalta.

Maaliskuussa 1998 Unkari maksoi yhteisölle 100 miljoonaa ecua, joka kattaa toisen ja viimeisen erän yhteisön Unkarille vuonna 1991 myöntämästä toisesta, yhteensä 160 miljoonan ecun makrotaloudellisesta rahoitusavusta. Kertomuskauden lopulla EY:llä ei enää ollut Unkarin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä riskejä.

LATVIA

Latvian taloudellinen tilanne on pysynyt suotuisana. Kasvu kiihtyi jyrkästi koko vuoden 1997 ajan ja oli koko vuonna 6,5 prosenttia. Lisäksi inflaatio hidastuu: kuluttajahintainflaatio laski vuositasolla 5,4 prosenttiin toukokuussa 1998. Suurempi kasvu ja tarkempi taloudenpito ovat mahdollistaneet julkisen talouden merkittävän kohentumisen ja muuttumisen ylijäämäiseksi vuonna 1997. Valtio oli aiemmin

merkittävä lainanottaja, mutta se on nyt vetäytynyt lainamarkkinoilta, joten lainananto yksityiselle sektorille on voinut kasvaa huomattavasti ja korot ovat laskeneet. Kauppa- ja vaihtotaseen alijäämät ovat edelleen suuret, mutta valuutan vakautta ei näytä uhkaavan mikään. Latvian julkisen ja ulkomaisen velan taso on suhteellisen alhainen, joten velanhoidon ei pitäisi olla ongelma tulevana vuonna. Viime kuukausina ilmennyt merkittävin riskitekijä on ollut Venäjän laajojen taloudellisten pakotteiden uhka poliittisten suhteiden huononnutta. Venäjä on Latvian huomattava kauppakumppani ja lisäksi kauttakulkuliikenne merkitsee Latvialle tärkeää liiketoimintaa.

EY:n Latvialle myöntämän makrotaloudellisen rahoitusavun suhteen ei kertomuskaudella ole tapahtunut muutoksia. Kesäkuun 1998 lopussa Latvian makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät EY:n kokonaisriskit olivat 40 miljoonaa ecua.

LIETTUA

Liettuassa talouskasvu kiihtyi vuonna 1997. Inflaatio hidastui yksinumeroisiin prosenttilukuihin ja julkisen talouden vakauttaminen jatkui vuonna 1996 tapahtuneiden poikkeamien jälkeen. Näihin myönteisiin makrotaloudellisiin tuloksiin liittyi ulkoisen rahoitusaseman merkittävä heikkeneminen, joka oli kuitenkin helposti rahoitettavissa, koska pääomaa virtasi maahan jatkuvasti ja entistä vilkkaammin. Nämä suuntaukset jatkuvat vuonna 1998. Nykyisten kasvutrendien kestävyys riippuu makrotalouspolitiikan ja uusien rakenneuudistusten huolellisesta hoitamisesta. Strategiaa, jolla luovutaan valuuttakomiteasta, toteutetaan tasaisesti ja hyvin varovaisesti. Siirtymävaiheen ensimmäisinä vuosina inflaation vuoksi menetettyjen talletusten korvaamista, joka voisi järkyttää talouden vakautta, on lykätty toistaiseksi.

Pankkiala vahvistuu jatkuvasti. Maaliskuun lopulla viranomaiset päättivät asettaa selvitystilaan valtion omistaman maksukyvyttömän liikepankin. Tässä noudatettiin vuoden 1997 yksityistämislaisissa asetettua määräaika. Laissa oli tämä pankki myös vapautettu vakavaraisuusvaatimuksista. Paikalliset rahoitusmarkkinat eivät pankin kohtalosta juurikaan häiriintyneet, koska sen lopettamista oli odotettu laajalti usean kuukauden ajan. Myös valtion omistuksessa ollut maatalouspankki yksityistetään vuoden jälkipuoliskolla ja viranomaiset ovat nyt sitoutuneet yhden vielä jäljellä olevan valtion pankin yksityistämiseen.

EY:n Liettualle myöntämän makrotaloudellisen rahoitusavun suhteen ei kertomuskaudella ole tapahtunut muutoksia. Kesäkuun 1998 lopussa Liettuan makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvä EY:n kokonaisriski oli 75 miljoonaa ecua.

ROMANIA

Romanian maariski on kasvanut vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla. Vaikka keskuspankki päätti lopettaa suorien luottojen myöntämisen talouden suojaetuille aloille ja vuoden 1997 alkupuolella tehtiin monia muitakin tärkeitä päätöksiä hintojen, kaupan ja valuuttamarkkinoiden vapauttamisesta, vauhti hiipui vuoden lopulla, mikä vahingoitti sekä ulkomaisten sijoittajien luottamusta että nopeaan elpymiseen suunnattuja toiveita. Taloudellista ja oikeudellista epävarmuutta lisäsi hallituskoalition poliittinen

kädenvääntö, joka johti pääministerin eroon 30. maaliskuuta 1998 ja Radu Vasilen nimittämiseen hänen seuraajakseen. Hallituskoalitiossa on kuitenkin yhä havaittavissa sisäistä erimielisyyttä.

Romanian taloudellinen tilanne on huonontunut. BKT supistui 6,6 prosenttia vuonna 1997, jolloin kokonaistuotanto oli noin 82 prosenttia vuoden 1989 tasosta. Sijoitukset vähenivät yli 15 prosenttia. Inflaatio oli viime vuoden lopulla 151,4 prosenttia, ja se jatkuu edelleen yhtä villinä, mitä kuvastavat vuoden 1998 alun kuukausi-inflaatiot (tammikuussa 4,9 prosenttia ja helmikuussa 7,2 prosenttia). Tämä on saanut keskuspankin kiristämään taas rahapolitiikkaa, mikä johti korkojen nousuun ja valuutan reaalikurssin nousuun. Lyhyen ajan indikaattorit osoittavat, että taloudellinen toimeliaisuus on edelleen vähentynyt vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla. Finanssipolitiikka vaikuttaa myös kielteisesti kotimaiseen kysyntään, vaikka havaittavissa onkin voimakkaita paineita keventää julkista taloutta. Tämä selittää osaltaan sen, miksi vuoden 1998 talousarvio hyväksyttiin vasta toukokuun lopulla.

Myös ulkoinen rahoitustilanne aiheuttaa huolta. Vaihtotaseen alijäämä oli vuonna 1997 2,5 miljardia USD (7,1 prosenttia BKT:sta), hieman pienempi kuin edellisenä vuonna. Vaihtotaseen pieni paraneminen kuvastaa itse asiassa Romanian viennin perustekijöiden heikkoutta, koska se ei pystynyt hyödyntämään vuonna 1997 tapahtunutta rahan arvon alenemista ja alhaisia työvoimakustannuksia. Ulkomaiset suorat sijoitukset kasvoivat huomattavasti vuonna 1997, mutta tähänastisten ulkomaisten sijoitusten vähäisyys selittää sekin osaltaan viennin heikkoutta. Kauppataaseen negatiivinen kehitys vuoden 1998 alkukuukausina (kauppataaseen alijäämä kaksinkertaistui ensimmäisellä neljännekselle viennin vähetessä ja tuonnin kasvaessa) on sekin huolestuttavaa ja voi kuvastaa kansallisen valuutan arvon jatkuvaa reaalista alenemista.

Makrotalouden vaikeuksia pahentaa se, että suurten valtion omistuksessa olevien pankkien ja muiden yritysten rakenneuudistuksessa ei ole tapahtunut tarkoituksenmukaista ja nopeaa edistystä. Vaikka uudet yksityistämisen- ja sijoituslait on säädetty, suurimittainen yksityistäminen on pysähtynyt ja julkisen talouden kuri heikkeni vuoden 1998 ensimmäisinä kuukausina. Uusi hallitus on selvästi vahvistanut aikeensa nopeuttaa yksityistämistä ja uudistaa suurten itsenäisten yritysten rakenteen. Vuoden 1998 alkukuukausina tapahtui pientä edistystä, mutta on vielä liian aikaista arvioida, toteutetaanko tätä politiikkaa onnistuneesti riittävän kauan.

Romanian suhteet kansainvälisiin rahoituslaitoksiin ovat myös heikenneet vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla. Helmikuussa IMF ei päässyt sopimukseen vuoden 1998 talousarviosta ja teki selväksi, että viranomaisten oli esitettävä johdonmukainen rakenneuudistuspaketti ennen kuin neuvotteluja voitaisiin jatkaa. IMF:n ohjelma ei onnistunut ja se päättyi toukokuussa 1998. Neuvottelut uudesta sopimuksesta IMF:n kanssa aloitetaan vuoden 1998 toisella puoliskolla. Koska politiikan toteuttamisessa on tapahtunut lipsumista, Maailmanpankki ei voinut maksaa viimeistä erää FESAL-lainastaan, vaikka laina-aikaa oli pidennetty. Taloudellisen tilanteen heikentyminen johti Standard & Poor'sin luottokelpoisuusluokan laskemiseen B+:sta BB:-een.

Maaliskuussa 1998 Romania maksoi EY:lle 185 miljoonaa ecua tähän mennessä maksetusta 580 miljoonasta ecusta, jotka kuuluvat yhteisön myöntämään makrotaloudelliseen rahoitusapuun. Kertomuskauden lopulla EY:n kokonaisriskit Romanian makrotaloudellisen rahoitusavun osalta olivat 395 miljoonaa ecua.

SLOVAKIA

Vaikka Slovakian talouskasvu oli alueen suurimpia ja ulkomaankaupan alijäämä supistui kovin korkeasta vuoden 1996 tasostaan, makrotaloudellinen kokonaistilanne heikkeni huomattavasti vuonna 1997. Julkisen talouden alijäämä paheni merkittävästi, ulkomainen alijäämä parani pääosin tilapäisten suojatoimenpiteiden tuloksena, mutta oli edelleen kestävämmän korkea, ja inflaatio ja työttömyys pahenivat jälleen, mikä kumosi osan edellisinä vuosina tapahtuneesta edistyksestä. Slovakian talouspolitiikan perusongelma on, että raha- ja finanssipolitiikkaa ei soviteta yhteen ja että talouden rakenneuudistus etenee liian hitaasti. Väljän finanssipolitiikan kompensoimiseksi Slovakian valtionpankki on joutunut toteuttamaan erittäin rajoittavaa rahapolitiikkaa jo yli vuoden ajan. Tästä aiheutuva korkea korkotaso vahingoittaa yrityksiä ja pankkeja niin paljon, että keskuspankki joutui ottamaan kolmanneksi suurimman pankin hallintaansa.

Tämän kehityksen seurauksena Moody'sin sijoittajapalvelu laski Slovakian pitkäaikaisen ulkomaanvaluuttaluokituksen Baa3:sta Ba1:een.

Maaliskuussa 1998 Slovakia maksoi yhteisölle noin 62 miljoonaa ecua, joka kattaa toisen ja viimeisen erän yhteisön Slovakialle myöntämästä 125 miljoonan ecun makrotaloudellisesta rahoitusavusta. Kertomuskauden lopulla EY:llä ei enää ollut Slovakian makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä riskejä.

III. ENTISEN NEUVOSTOLIITON UUDET ITSENÄISET VALTIOT

ARMENIA

Armenian BKT kasvoi 3,1 prosenttia vuonna 1997, joka oli neljäs perättäinen kasvuvuosi, ja trendin uskotaan jatkuvan vuonna 1998. Vuosi-inflaatio, joka nousi joulukuussa 1997 22 prosenttiin, hidastuu tänä vuonna. Verotustilanne on parantumassa ja julkisen talouden alijäämän, joka vuonna 1997 oli vielä 5,9 prosenttia, odotetaan supistuvan hieman vuonna 1998. Armenian vaihtotaseen alijäämän, joka oli vuonna 1997 noin 29 prosenttia BKT:sta, odotetaan vuonna 1998 supistuvan noin 20 prosenttiin. Ulkomainen velka on suuri (40-50 prosenttia BKT:sta) ja maksutaseen kestävyys on keskeinen asia. Samaan aikaan kansainvälinen nettovaranto on kuitenkin paradoksaalisesti kasvanut 240 miljoonaan USD:iin.

Armenian tärkein tehtävä on nyt luoda edellytykset viennin kasvulle ja ulkomaisten suorien sijoitusten saamiselle. Sijoitukset ovat kasvaneet viime kuukausina. Tässä suhteessa Armenian hallituksen yksityistämislle ja energia-alan elvyttämislle antama erityinen painotus on ollut tarpeen. Tässä yhteydessä IMF:n odotetaan hyväksyvän heinäkuussa 1998 kolmannen vuotuisen ESAF-järjestelyn. Azerbaidzanin kanssa

selvittämättä olevan Vuoristo-Karabahia koskevan riidan vuoksi poliittinen maariski on edelleen korkea.

Kesäkuun lopussa 1998 ei neuvoston marraskuussa 1997 hyväksymän makrotaloudellisen poikkeusavun kolmatta erää Armenialle ollut vielä maksettu. Komissio ja Armenian viranomaiset neuvottelivat edelleen tämän avun maksamisen ehdoista; se maksetaan vasta kun maan jäljellä olevat nykyiset velat yhteisölle (50 miljoonaa ecua) on hoidettu.

VALKO-VENÄJÄ

Vuonna 1997 ja vuoden 1998 ensimmäisellä neljänneksellä Valko-Venäjän talous on saavuttanut vaihtelevia tuloksia. BKT:n ja teollisuustuotannon reaalikasvu ovat olleet edelleen huomattavia, mutta kasvun kestävyys on kyseenalaista. Inflaatio oli vuonna 1997 edelleen nopea ja se kiihtyi edelleen vuoden 1998 ensimmäisellä neljänneksellä. Toistuvista devalvaatioista huolimatta virallinen valuuttakurssi on laskenut vapaiden markkinoiden kurssia hitaammin, koska rahan määrä on lisääntynyt ja kauppataaseen alijäämä kasvanut. Maaliskuun valuuttakriisi aiheutti huomattavan joukon vahingollisia suorja valvontatoimia.

Valko-Venäjän ruplan vapaan kurssin devalvoituminen yli 30 prosentilla maaliskuussa 1998 pantiin virallisesti pahantahtoisten keinottelijoiden hyökkäyksen syyksi. Valko-Venäjän rupla on kuitenkin suojattu varsin hyvin spekulatiivisilta hyökkäyksiltä ja kriisin varsinaiset syyt ovat kauppataaseen alijäämä, rahan määrän liiallinen kasvu ja inflaatio-odotukset. Valko-Venäjän viranomaiset eivät pyri hoitamaan kauppataaseen epätasapainoa ja inflaatiopaineita markkinatalouden poliittisin keinoin vaan suorilla valvontatoimilla, jotka ovat tehottomia ja haittaavat Valko-Venäjän siirtymistä markkinatalouteen.

Muuttumaton politiikka muuttaa kasvun taantumaksi, kiihdyttää inflaatiota ja aiheuttaa toistuvia valuuttakriisejä. Tämän välttämiseksi talouden perusasiat olisi pitänyt korjata ajat sitten finanssi- ja rahapolitiikan markkinataloudellisin keinoin.

GEORGIA

Vuonna 1998 BKT:n odotetaan kasvavan 10 prosenttia, ja vuonna 1997 se kasvoi 11 prosenttia. Julkisen talouden alijäämä oli vuonna 1997 4,1 prosenttia BKT:sta, ja sen odotetaan edelleen kaventuvan noin 2 prosenttiin vuonna 1998. Vuosi-inflaation, joka vuonna 1997 hidastui 7,3 prosenttiin, pitäisi hidastua edelleen 6,5 prosenttiin vuonna 1998. Vaihtotaseen alijäämä (ilman virallisia siirtoja), joka vastasi 10 prosenttia BKT:sta vuonna 1997, tasapainottuu vuonna 1998. Ulkomaiset suorat sijoitukset (189 miljoonaa USD vuonna 1997) kasvavat ulkomaisen kiinnostuksen Georgiaan lisääntyessä. Ulkomaanvaluutan varanto (2,2 kuukauden tuonti vuonna 1997) supistuu suhteellisesti, mutta sen odotetaan olevan yli 200 miljoonaa USD vuonna 1998. Georgian ulkomaanvelka oli vuoden 1997 lopussa noin 30 prosenttia BKT:sta.

Helmi- ja toukokuussa 1998 IMF:n johtokunta lykkäsi päätöksen tekemistä kolmannesta vuosierästä, joka on osa kolmivuotista ESAF-rahoitusta, koska moni sen tavoitteista oli

jäänyt saavuttamatta. Uudella tarkastusmatkalla on tämän vuoden lopulla tarkoitus arvioida, miten Georgian viranomaiset ovat toteuttaneet niitä jäljellä olevia aiemmin sovittuja toimenpiteitä, jotka niiden piti tehdä ennen kuin uutta apua myönnetään. Poliittisesti Abhasian ongelma on ajankohtaisempi kuin puoli vuotta sitten. Näin ollen myös maariskiä voidaan pitää suurempana.

Kesäkuun lopussa 1998 ei neuvoston marraskuussa 1997 hyväksymää makrotaloudellista poikkeusapua Georgialle ollut vielä maksettu. Komissio ja Georgian viranomaiset neuvottelivat edelleen tämän avun maksamisen ehdoista; se maksetaan vasta kun maan jäljellä olevat nykyiset velat yhteisölle (130,5 miljoonaa ecua) on hoidettu.

MOLDOVA

Moldovan makrotaloudellinen vakauttaminen on edistynyt huomattavasti muutaman viime vuoden aikana. Inflaatio on hidastunut huomattavasti ja teollisuuden tuotanto alkoi elpyä vuonna 1997. Leun vaihtokurssi on toukokuusta 1995 lähtien ollut varsin vakaa.

Vakavia huolenaiheita on silti ilmennyt varsinkin vuoden 1997 toiselta puoliskolta alkaen. Finanssipolitiikkaa kevennettiin huomattavasti, ja julkisen talouden alijäämä arvioitiin 6,7 prosentiksi BKT:sta vuoden lopulla. Julkisen talouden alijäämän kasvu on aiheuttanut paineita rahapolitiikkaan ja vaihtotaseeseen, jonka alijäämä on kasvanut arviolta yli 13 prosenttiin BKT:sta. Lisäksi yhä kasvava riippuvuus ulkomaisesta rahoituksesta on johtanut osaltaan maan ulkomaanvelan jatkuvaan kasvuun; nyt se on reilusti yli 50 prosenttia BKT:sta. Vaikka velka ei määrältään olekaan erityisen suuri, se on kasvanut hyvin nopeasti miltei kaksinkertaistuen vuosittain vuodesta 1993 lähtien. Lisäksi velan yhden kolmanneksen lyhytaikaisuus voi johtaa kansainvälisistä rahoitusmarkkinoista aiheutuviin häiriöihin.

Kokonaisuutena katsoen maariski on kasvanut vuonna 1997 ja vuoden 1998 alkupuoliskolla. Siirtymäprosessin keskeytymisen riski on pyrittävä minimoimaan. Tämä vaatii Moldovan talouden perusasioiden parannuksia, erityisesti rakenteellista julkisen talouden uudistusta, sekä vaihtotaseen ulkoisen alijäämän supistamista. Erityisesti rakenteellisella uudistuksella on pyrittävä parantamaan sosiaalipalvelujen laatua samalla kun vähennetään niihin käytettävää rahamäärää, rajoittamaan paikallisviranomaisten lainanottoa ja menoja koskevia päätöksentekovaltuuksia sekä tehostamaan veronkantoa. Yhtä tärkeää on vahvistaa pankkijärjestelmän valvontaa ja elvyttää rakenneuudistus erityisesti maataloudessa.

TADZIKISTAN

Kun kesäkuussa 1997 oli allekirjoitettu rauhansopimus, jolla virallisesti lopetettiin Tadzikistanin viisivuotinen sisällissota, viranomaiset tiukensivat talouspolitiikkaa huomattavasti. Näin voitiin suunnitella uusi vakauttamis- ja uudistusohjelma, jota tuettiin IMF:n noin 20 miljoonan USD:n Post Conflict Emergency Assistance - hätäavulla. Ohjelman mukaista tiukkaa finanssi- ja rahapolitiikkaa noudatettaessa inflaatio hidastui huomattavasti (keskimäärin 1 prosenttiin kuukaudessa vuoden 1998

ensimmäisellä neljänneksellä) ja luottamus kotimaiseen valuuttaan parani (nimellinen vaihtokurssi on ollut vakaa syyskuusta 1997 lähtien). Toukokuussa 1998 IMF ja viranomaiset pääsivät sopimukseen neuvotteluissa vuosien 1998–2001 talousohjelmasta, jota voitiin tukea 102 miljoonan USD:n ESAF-järjestelyllä. Julkisen talouden jatkuva vakauttaminen on ohjelman ratkaiseva osa samoin kuin vientivetoisen kasvun synnyttäminen, kun otetaan huomioon varsinkin maan suuri ulkomainen velka ja sen tulevaisuuden velanhoitovelvoitteet (10–15 prosenttia viennin arvosta).

Reaali-BKT kasvoi noin 2 prosenttia vuonna 1997, mikä oli ensimmäinen kasvu itsenäistymisen jälkeen. Sen aiheuttivat lähinnä kasvanut puuvillan tuotanto ja vilkastunut kauppa. Vaihtotaseen alijäämä supistui vuonna 1997 hieman, 9 prosenttiin, kun se vuonna 1996 oli ollut 10 prosenttia. Bruttovaranto kasvoi 30 miljoonaan USD:iin vuoden 1997 loppuun mennessä (mikä vastasi 3 viikon tuontia) ja edelleen 32 miljoonaan USD:iin maaliskuun lopussa 1998. Viime kuukausina maan viranomaiset ovat sopineet huomattavista ulkomaisen velan maksuaikataulujen muutoksista Venäjän, Kazakstanin, Uzbekistanin ja Turkin kanssa. Rauhanprosessin epävarmuustekijöiden vuoksi yleinen riski on edelleen suuri, mutta viime kuukausien kehitys on ollut melko myönteistä.

Tadzikistanilla on yhteisölle noin 70 miljoonan ecun maksurästit. Niiden vuoksi säännöllinen rahoitusyhteistyö tämän maan kanssa pysäytetään, kunnes nykyiset maksamattomat velat on selvitetty kokonaan.

UKRAINA

Ukrainan talous supistui vuonna 1997 jo seitsemättä vuotta peräkkäin, mutta supistumisvauhti hidastui (reaali-BKT:n kasvu oli vuonna 1997 -3,2 prosenttia, kun se vuonna 1996 oli -10 prosenttia). Inflaatio hidastui edelleen: vuonna 1996 se oli 40 prosenttia ja vuonna 1997 10 prosenttia. Yleinen taloudellinen tilanne on kuitenkin edelleen hyvin heikko, mikä johtuu ensisijaisesti a) keskeisten rakenneuudistusten täytäntöönpanon viivästymisestä, joka vaarantaa jo saavutetun vakautuksen, ja b) finanssipolitiikan väljentämisestä, joka liittyy pitkään vaaleja edeltävään ajanjaksoon (parlamenttivaalit pidettiin 29. maaliskuuta ja presidentinvaalit pidetään lokakuussa 1999). Menojen kasvattaminen parlamenttivaalien alla johti monien IMF:n valmiusluottojärjestelyn tavoitteiden ylittämiseen, ja järjestely kaatui tämän vuoden alussa. IMF on nyt luopunut valmiusluotosta ja neuvotellut Ukrainan kanssa hyvin etupainotteisesta EFF-järjestelystä, jossa Ukrainalle myönnettäisiin noin 2,5 miljoonaa USD kolmen vuoden kuluessa.

Ukrainan valuuttaan on kohdistunut huomattavia paineita sekä finanssipolitiikan lipsumisen että Aasian valuuttamyrskyn vuoksi. Aasian kriisi heikensi sijoittajien luottamusta kasvutalouksiin. Valtionpankki on onnistunut puolustamaan valuuttaa keinottelijoiden hyökkäyksiä vastaan nostamalla jyrkästi keskeisiä korkoja, toimimalla paljon sekä valuutta- että sijoitustodistusmarkkinoilla ja laajentamalla ja madaltamalla valuutan vaihteluväliä tammikuussa 1998. Kauppariita Venäjän kanssa, joka vihdoin sovittiin vuoden 1998 kanssa, pahensi maan vaihtotaseen alijäämää (3,1 prosenttia BKT:sta vuonna 1997, 2,7 prosenttia vuonna 1996). Ukrainan ulkoisen velan maturiteettirakenne on heikentynyt viime vuosina, koska hallitus on toistuvasti

turvautunut lyhytaikaisiin ulkomaisiin lainoihin erittäin raskain ehdoin. Maan kansainvälinen varanto kasvoi vain hieman viime vuonna, koska viralliset siirrot ja lyhytaikainen pääoman tuonti lisääntyivät. Rakennemuutuksessa ei tapahtunut merkittävää edistystä viime kuukausina. Yleinen riskiarvio on edelleen kielteinen.

IV. VÄLIMEREN MAAT

ALGERIA

Vaikka Algerian taloudellinen vakaus on parantunut paljon kolmen viime vuoden kuluessa, maariski on edelleen suuri, koska turvallisuustilanne maassa on edelleen vaikea ja keskipitkän aikavälin talousnäkymät ovat heikot. Parlamentti- ja paikallisvaalien jälkeen instituutiouudistus saatiin päätökseen, kun parlamenttiin muodostettiin ylähuone joulukuussa 1997.

Algeria toteutti onnistuneesti IMF:n kolmivuotisella EFF-järjestelyllä tuettua vakauttamista ja rakennemuutusta. BKT kasvoi vuonna 1997 2,3 prosenttia, ja vuodeksi 1998 ennustetaan 5,6 prosentin kasvua. Inflaatio oli vuonna 1997 keskimäärin 5,7 prosenttia, vuonna 1996 18,6 prosenttia ja vuoden 1998 ennuste on 5 prosenttia. Vaihtotase ja julkisen talouden rahoitusasema olivat vuonna 1997 reilusti ylijäämäisiä, edellinen 6,7 prosenttia ja jälkimmäinen 2,3 prosenttia BKT:sta. Bruttovaluuttavaranto, joka vuonna 1996 jo kaksinkertaistui 4,2 miljardiin USD:iin, kasvoi vuonna 1997 edelleen 8 miljardiin USD:iin vuoden lopulla, mikä vastaa 9,5 kuukauden tuontia. Tämän taloudellisen saavutuksen tuloksena viranomaiset ilmoittivat, että ne eivät pyytäisi uutta järjestelyä valuuttarahaston tukeman ohjelman päättyessä toukokuussa 1998.

Vaikka ulkomaankaupassa, rahoitusallalla, valtion yritysten rakennemuutuksessa ja yksityistämisessä on jatkettu rakennemuutuksia, talous on edelleen yksipuolinen ja erityisen riippuvainen energian maailmanmarkkinahintojen ja sääolojen vaihteluista. Öljyn hinnan jyrkkä lasku vuoden 1998 alusta on lisännyt merkittävästi julkisen talouden ja valuutan keskipitkän aikavälin riskejä. Tämän seurauksena vaihtotaseen ylijäämän odotetaan supistuvan. Koska kehitys näillä aloilla on ollut kielteistä ja ulkomaisen velan indikaattorit ovat edelleen korkeat vaikkakin laskusuunnassa, Algeria ei pysty hyödyntämään kansainvälisiä pääomamarkkinoita vuonna 1998 siten kuin aiemmin suunniteltiin. Algerian maksutase on edelleen haavoittuva, koska viennin perusta on yksipuolinen eikä dynaamista yksityistaloutta kehity. Laajojen rakennemuutustusten uusi vaihe on tarpeen, jotta luodaan riittävät edellytykset suuremmalle kestäväälle kasvulle energia-alan ulkopuolella.

Lyhenteet

BKT bruttokansantuote
CCFF Compensatory and Contingency Financing Facility (häätäpurahoitusjärjestely)
DDSR Debt and Debt Service Restructuring (velkojen ja velanhoidon uudelleenjärjestely)
ECU Euroopan valuuttayksikkö
EFF Extended Financing Facility
EIP Euroopan investointipankki
ESAF Extended Structural Adjustment Facility (laajennettu rakennesopeutusjärjestelmä)
EU Euroopan unioni
EY Euroopan yhteisö
FESAL Financial Enterprise Structural Adjustment Loan (rahoitusyriyten rakennesopeutuslaina)
IMF Kansainvälinen valuuttarahasto
KIE-maat Keski- ja Itä-Euroopan maat
SBA Stand-By Agreement (valmiusluottojärjestely)
STF Systemic Transformation Facility (järjestelmänmuutosjärjestely)
USD Yhdysvaltain dollari

LIITE

LIITE.....	30
I. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET YLEISESTÄ TALOUSARVIOSTA KATETTAVIEN RISKIEN TILANTEESTA	31
I.A. TAULUKOT 1 - 3	31
I.A.1 Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1)	31
I.A.2 Otto-/antolainauksen määrä (taulukko 1)	31
I.A.3 Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)	32
I.B. TALOUSARVIOSTA TAATTAVAA ANTOLAINAUSTA KUVAAVAT TAULUKOT	33
I.C. ARVIOT EIP:N LAINOJEN ALLEKIRJOITTAMISESTA JA NOSTOISTA	38
I.D. TALOUSARVIOTAKUUN MAKSAMISTA KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET SÄÄNNÖT	39
I.D.1 Otto- ja antolainaus	39
I.D.2 Kolmansille osapuolille annetut takaukset	39
II. METODOLOGINEN HUOMAUTUS YHTEISÖN ARVIOIDUSTA, TAKUURAHASTOJÄRJESTELMÄN MUKAISESTA LAINAKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE AJANJAKSONA 1997-1999 (TAULUKKO 4)	40
II.A YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE ANNETTAVIEN LAINOJEN TAKUUVARAUS	40
II.B TAKUURAHASTOON SUORITETTAVIEN MÄÄRIEN LASKENTAPERUSTE	40
II.C RAHASTOON SUORITETTAVIEN MÄÄRIEN PERUSTE OSITTAISEN TAKUUN TAPAUKSESSA	41
II.D TAKUURAHASTOON SUORITETTAVAT MÄÄRÄT	41
II.E TAKUUVARAUKSESSA JÄLJELLÄ OLEVA MARGINAALI	42
II.F JÄLJELLÄ OLEVA LAINAKAPASITEETTI	42
III. MAAKOHTAISET RISKI-INDIKAATTORITAUUKOT.....	43

I. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET YLEISESTÄ TALOUSARVIOSTA KATETTAVIEN RISKIEN TILANTEESTA

I.A Taulukot 1 - 3

Taulukoiden 1 - 3 tarkoituksena on esittää pääomaan ja korkoihin liittyvien takausten ja vuosittaisten takaisinmaksujen määrä sellaisten otto- ja antolainojen osalta, jotka sisältävät yhteisön talousarviota rasittavan riskin. Luvut esittävät näiden rahoitusjärjestelyjen suurimman mahdollisen riskin yhteisölle, joten niitä ei pidä tulkita siten, että niiden esittämät määrät tosiaankin katettaisiin talousarviosta. Varsinkin taulukon 3 osalta ei ole varmaa, että kaikki kuvatut toimenpiteet tosiasiaassa toteutetaan.

I.A.1 Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1)

Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä määritellään jokaiseen neuvoston päättämään rahoitusjärjestelyyn myönnettyjen pääomien enimmäismäärien summana (katto).

Yhteisön talousarviota rasittavien riskien määrittämiseksi kokonaisuudessaan on otettava huomioon seuraavat tekijät, jotka muuttavat riskiä molempiin suuntiin:

Riskiä lisäävät tekijät: hyväksytyjen lainapääomien enimmäismäärään on lisättävä näille lainoille lankeava korko,

Riskiä pienentävät tekijät:

- EIP:lle annettujen takausten rajaaminen 75 prosenttiin Välimeren alueen maiden kanssa allekirjoitettujen lainojen osalta,
- EIP:lle annettujen takausten rajaaminen 70 prosenttiin neuvoston 14.4.1997 tekemällä päätöksellä tietyille yhteisön ulkopuolisille maille hyväksytyn antolainauksen yhteydessä allekirjoitettujen lainojen osalta sekä riskien jako yhteisön ja EIP:n välillä, koska budjettitakaus kattaa eräissä tapauksissa vain poliittiset riskit,
- takaisinmaksetut määrät, koska kyseessä ovat maksutaselainoja lukuun ottamatta (jäsenvaltioille) myönnettyjen lainojen enimmäismäärät eivät kä hyväksytyt, kuolettamattomat lainat,
- myönnettyjä määriä ei välttämättä käytetä kokonaan.

I.A.2 Otto-/antolainauksen määrä (taulukko 1)

Kysessä on tietynä päivämääränä velallisen nostamista lainoista jäljellä oleva, takaisinmaksettava lainapääoma.

Toisin kuin edellisessä ryhmässä, tähän eivät sisälly nostamattomat lainat eivätkä nostettujen lainojen takaisinmaksetut määrät. Se kuvaa tietynä päivämääränä "olemassa olevia" lainoja.

I.A.3 Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)

Määrä saadaan arvioimalla erääntyvien pääomien ja korkojen määrä jokaisena varainhoitovuotena.

Määrä lasketaan:

- a) joko ainoastaan nostettujen lainojen osalta (taulukko 2)

Tällöin takaisinmaksettava pääoma vastaa lainan määrää;

- b) tai nostettujen lainojen, päätettyjen mutta nostamattomien lainojen ja komission ehdottamien, päätöstä odottavien lainojen osalta (taulukko 3).

Tässä tapauksessa takaisinmaksettava pääoma vastaa myönnettyjen lainojen enimmäismäärää, johon on tarvittaessa lisättävä komission ehdottamien rahoitustoimenpiteiden määrät, joista ei vielä ole tehty päätöstä.

I.B Talousarviosta taattavaa antolainausta kuvaavat taulukot

TAULUKKO 5 a

Otto- ja antolainausten jäsenvaltioille

Jäsenvaltioille annettujen lainasitoumusten tilanteen kehitys vuosipuoliskon aikana

MAA	Vittaukset päätöksiin	Päätösten päivämäärät	Lainojen kesto vuosia	Lainananto - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - vielä nostamattomat lainat (d)	Päätetyt määrät	Sitoumukset 1.01.98	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Sitoumukset 30.06.98
							Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
KREIKKA	91/136/EY	4.3.91	6 - -	(a) (d) (d)	2.200,00 1.000,00 600,00 600,00	500,00		500,00	0,00
ITALIA	93/67/EY	18.1.93	6 6 - -	(c) (c) (d) (d)	8.000,00 2.000,00 2.000,00 2.000,00 2.000,00	3.447,80			3.446,60
EURATOM	77/270-271/Euratom 80/29/Euratom 82/170/Euratom 85/537/Euratom 90/212/Euratom	29.3.77 20.12.79 15.3.82 5.12.85 23.4.90	(3)	(c) (c) (c) (b)(4) (d)(4)	4.000,00 500,00 500,00 1.000,00 1.000,00 1.000,00	118,40		89,40	28,70
NCI	78/870/EY 81/119/EY(1) 81/1013/EY(2) 82/169/EY 83/200/EY 87/182/EY	16.10.78 20.1.81 14.12.81 15.3.82 19.4.83 9.3.87	(3)	(c) (c) (c) (c) (c) (c)	6.830,00 1.000,00 1.000,00 80,00 1.000,00 3.000,00 750,00	218,60		22,10	194,80
YHTEENSÄ					21.030,00	4.284,80	0,00	611,50	3.670,10 (5)

(1) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1980 maanjäristyksestä kärsineiden Italian alueiden jälleensuorautamiseen.

(2) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1981 maanjäristyksestä kärsineiden Kreikan alueiden jälleensuorautamiseen.

(3) Pitkäaikaiset lainat, joiden eräpäivät ovat maksupäivistä.

(4) Neuvosto on päättänyt ulottaa 21 päivänä maaliskuuta 1994 annetulla päätöksellä 94/179/Euratomin lainat hankkeiden rahoitukseen eräissä yhteisön ulkopuolisissa valtioissa.

Kertomuksen antamispäivänä ei ollut myönnetty yhtään lainaa yhteisön ulkopuolisille valtioille.

(5) Poikkeama johtuu muiden varustojen ja jatkaturvien vaihtelusta suhteessa ecuun.

- 34 -

TAULUKKO 5b (1)

Rahoitusapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille valtioille

Lainasitoutumustilanteen kehitys vuosipuoliskon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

miljoonaa ecua

MAA	Virtaukset päätöksiin	Päätösten päivämäärät	Lainojen kesto vuosia	Eräpäivät	Lainananto - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - vielä nostamattomat lainat (d)	Päätetyt määrät	Sitoumukset 1.01.98	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Sitoumukset 30.06.98
								Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
UNKARI	91/310/ETY	24.6.91				180,00				
1. erä			7	18.3.98	(a)	100,00	100,00		100,00	0,00
2. erä			5	15.12.97	(a)	80,00	0,00			
TSEKIN TASAVALTA	91/106/ETY	25.2.91				250,00				
1. erä			7	18.3.98	(a)	123,30	123,30		123,30	0,00
2. erä			5	15.12.97	(a)	126,70	0,00			
SLOVAKIAN TASAV.	91/106/ETY	25.2.91				128,00				
1. erä			7	18.3.98	(a)	61,70	61,70		61,70	0,00
2. erä			5	15.12.97	(a)	63,30	0,00			
BULGARIA I	91/311/ETY	24.6.91				290,00				
1. erä			7	18.3.98	(a)	150,00	150,00		150,00	0,00
2. erä			5	15.12.97	(a)	140,00	0,00			
BULGARIA II	92/511/ETY	19.10.92				110,00				
1. erä			7	7.12.2001	(c)	70,00	70,00			70,00
2. erä			7	29.8.2003	(c)	40,00	40,00			40,00
BULGARIA III	97/472/EY	22.07.97				250,00				
1. erä			10	10.02.2008	(c)	125,00		125,00		125,00
2. erä			-	-	(d)	125,00				0,00
ROMANIA I	91/384/ETY	22.7.91				376,00				
1. erä			7	1.2.99	(c)	190,00	190,00			190,00
2. erä			6	18.3.98	(a)	185,00	185,00		185,00	0,00
ROMANIA II	92/551/ETY	27.11.92				80,00	80,00			80,00
ROMANIA III	94/369/EY	20.6.94				125,00				
1. erä			7	20.11.2002	(c)	55,00	55,00			55,00
2. erä			-	-	(c)	70,00	70,00			70,00
BALTIAN MAAT	92/542/ETY	23.11.92				220,00				
VIRO						40,00				
1. erä			7	31.3.2000	(c)	20,00	15,00			15,00
2. erä			-	-	(d)	20,00	0,00			0,00
LATVIA						80,00				
1. erä			7	31.3.2000	(c)	40,00	40,00			40,00
2. erä			-	-	(d)	40,00	0,00			0,00

TAULUKKO 5b (2)

Rahoitusapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille valtioille

Lainasitoumustilanteen kehitys vuosipuoliskon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

miljoonaa ecua

MAA	Viittaukset päätöksiin	Päätösten päivämäärät	Lainojen kesto vuosia	Eräpäivät	Lainananto - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - vielä nostamattomat lainat (d)	Päätetyt määrät	Sitoumukset 1.01.98	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Sitoumukset 30.06.98
								Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
LIETTUA						100,00				
1. erä			7	27.7.2000	(c)	50,00	50,00			50,00
2. erä			7	16.8.2002	(b)	50,00	25,00			25,00
MOLDOVA I	94/346/EY	13.6.94				45,00				
1. erä			10	7.12.2004	(c)	25,00	25,00			25,00
2. erä			10	8.8.2005	(c)	20,00	20,00			20,00
MOLDOVA II	96/242/EY	25.3.96	10	30.10.2006	(c)	15,00	15,00			15,00
UKRAINA I	94/940/EY	22.12.94	10	28.12.2005	(c)	85,00	85,00			85,00
UKRAINA II	95/442/EY	23.10.95				200,00				
1/2 erää			10	29.8.2006	(c)		50,00			50,00
1/2 erää			10	30.10.2006	(c)		50,00			50,00
2. erä					(c)		100,00			100,00
VALKO-VENÄJÄ	95/132/EY	10.4.95				55,00				
1. erä			10	28.12.2005	(c)	30,00	30,00			30,00
2. erä			-	-	(d)	25,00	0,00			0,00
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	97/471/EY	22.07.97				40,00				
1. erä			15	27.09.2012	(c)	25,00	25,00			25,00
2. erä			-	-	(d)	15,00	0,00	15,00		15,00
ALGERIA I	91/510/ETY	23.9.91				400,00				
1. erä			5	15.12.97	(a)	250,00	0,00			
2. erä			7	17.8.2001	(c)	150,00	150,00			150,00
ALGERIA II	94/938/EY	22.12.94				200,00				
1. erä			7	27.11.2002	(c)	100,00	100,00			100,00
2. erä			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
ENT. NL:N TASAVALLAT(*)	91/658/ETY	16.12.91	3	28.9.97	-	1.250,00	216,00		113,31	102,69
YHTEENSÄ						4.045,00	2.121,00	140,00	733,31	1.527,69

(*) 102,69 miljoonan ecun kokonaismäärä vastaa erääntyneitä, maksamattomia pääoma-arvoja 30.06.1998

TAULUKKO 6

EIP:N LAINOILLE ANNETUT TAKAUKSET

MAANTIETEELLINEN ALUE	Vittaukset päätöksiin	Päätösten päivämäärät	Takausprosentit	Lainojen kesto (vuosia)	Takaussopimusten päivämäärät	Päätetyt määrät	Allekirjotetut lainat		Lainojen kokonaismäärä	
							1.1.98 mennessä	vuosipuoliskon aikana	1.1.98 mennessä	30.06.98 mennessä
Välim. al. rahoituspöytäkirjat (1)		8.03.77	75% (2)	15	30.10.78/10.11.78	6062	5400	115	2469	2415
Välim. al. horisontaal. yhteistyö	R/1762/92/CEE	29.06.92	75% (2)	15	09.11.92/18.11.92	1800	1800	0	779	1027
VÄLIMEREN ALUE YHTEENSÄ						7862	7200 (3)	115 (3)	3248	3442
KIE-maat I	90/62/CEE(4)	12.02.90	100%	15	24.04.90/14.05.90	1000	928	0	691	688
	91/252/CEE(5)	14.05.91	100%	15	19.01.93/04.02.93	700	700	-	437	438
KIE-maat II	93/696/CE(6)	13.12.93	100%	15	22.07.94/12.08.94	3000	3000	-	761	903
Aasia ja Lat. Amerikka I	93/115/CEE	15.02.93	100%	15	04.11.93/17.11.93	750	657	0	307	364
Aasia ja Lat. Amerikka II	96/723/CE	12.12.96	100%	15	18.03.97/26.03.97	153	153	0	78	78
Aasia ja Lat. Amerikka II	98/723/CE	12.12.96	70%	15	21.10.97	122	52	0	0	0
ETELÄ-AFRIKKA	96/207/CE	01.06.95	100%	15	04.10.95/16.10.95	300	300	-	100	83
Uudet valtiot	97/256/CE(7)	14.04.97	70%	15	25.07.97/29.07.97	7105	2563	875	144	626
FYROM	98/348/CE	19.05.98	70%	15		150		0		
YHTEENSÄ						21142	15553	990	5765	6623

(1) Josta 1 500 miljoonaa ecua Espanjan, Kreikan ja Portugalin hyväksi.

(2) Yleistakuu, joka kattaa 75% kaikista lainajärjestelyjen perusteella avatuista luotoista yhteisön ja EIP:n 30.10.78 ja 10.11.78 tekemän takaussopimuksen mukaisesti. Lisäksi Portugalille hätäapuna myönnetty luotto taataan poikkeuksellisesti 100-prosenttisesti 7 päivänä lokakuuta 1975 tehdyn neuvoston päätöksen perusteella.

(3) Yhteisön takaama osuus on 5435,9 miljoonaa ecua, josta 141,5 miljoonaa ecua on taattu Portugalille 100-prosenttisesti.

(4) Yhteisön ulkopuoliset edunsaajat: Puola, Unkari.

(5) Yhteisön ulkopuoliset edunsaajat: Tšekki ja Slovakian tasavallat, Bulgaria, Romania.

(6) Yhteisön ulkopuoliset edunsaajat: Puola, Unkari, Tšekki ja Slovakian tasavallat, Bulgaria, Romania, Balkanin maat ja Aasia.

(7) Yhteisön ulkopuoliset edunsaajat: Keski- ja Itä-Euroopan maat, Välimeren maat, Latinalaisen Amerikan ja Aasian maat, Etelä-Afrikka.

137

I.C Arviot EIP:n lainojen allekirjoittamisesta ja nostoista

EIP on itse toimittanut luvut, joita on käytetty taulukon 3 laadintaan tarvittavien oletusten laskemiseksi ja jotka koskevat EIP:n omista varoistaan myöntämiä lainoja yhteisön ulkopuolisille maille.

Arviot lainojen allekirjoittamisesta

Allekirjoitettavien lainojen määrä oli kertomuksen antamispäivänä 4 143 miljoonaa ecua. Määrä jakautuu seuraavasti:

Välimeri: vanhat valtuudet (Syyriaa ja Maltaa koskevat pöytäkirjat)	255 miljoonaa ecua
Välimeri:	1 168 miljoonaa ecua
KIE:	1 632 miljoonaa ecua
ALA:	758 miljoonaa ecua
Etelä-Afrikka:	330 miljoonaa ecua

Arviot lainojen nostoista

Allekirjoittamatta olevien lainojen nostojen arvioidaan jakautuvan seuraavasti: allekirjoitusvuosi: 0 %, 2. vuosi: 10 %, 3. – 5. vuosi: 25 % vuodessa, 6. vuosi: 15 %.

Kertomuksen antamispäivänä jo allekirjoitetuista lainoista oli nostamatta 7 307 miljoonaa ecua. Määrä jakautuu seuraavasti⁸:

Välimeri:	2 531 miljoonaa ecua,
KIE:	3 944 miljoonaa ecua,
ALA:	588 miljoonaa ecua,
Etelä-Afrikka:	244 miljoonaa ecua.

⁸ Luvut perustuvat työhypoteesiin, jonka mukaisesti lainoista nostetaan 25 prosenttia vuodessa neljän vuoden aikana, ja lainat annetaan keskimäärin 15 vuodeksi, joista kolmena vuotena maksetaan ainoastaan lainan korkoja.

I.D Talousarviotakuun maksamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt

I.D.1 Otto- ja antolainaus

Euroopan yhteisö ottaa rahoitusmarkkinoilta lainaa otto- ja antolainaustoimintaansa varten siirtääkseen lainan tuoton samoin korko- ja aikaehdoin jäsenvaltioiden (maksutaseet), yhteisön ulkopuolisten maiden (keskipitkän aikavälin rahoitusapu) tai yritysten (NCI, Euratom) käyttöön.

Antolainojen takaisinmaksulla on katettava yhteisön liikkeelle laskemien lainojen erääntyminen. Jos lainansaaja myöhästyy takaisinmaksun suorittamisessa, komission on maksettava lainansa takaisin määräpäivänä omista varoistaan.

Jos yhteisön myöntämän lainan edunsaajan maksu viivästyy, budjettitakauksen maksamiseksi tarvittavat varat otetaan käyttöön seuraavilla tavoilla:

- a) kassavarojen väliaikaisella käytöllä yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen N:o 1552/89 12 artiklan mukaisesti. Tämä rahoituskeino otetaan käyttöön, jotta yhteisö voisi suorittaa lainan takaisinmaksun välittömästi määräpäivänä silloin kun lainansaajan maksu viivästyy.
- b) jos maksun viivästyminen varmistuu kolmen kuukauden kuluttua sen erääntymisestä, komissio pyytää takuurahastoa suorittamaan laiminlyödyn maksun. Komission tavoitteena on tällöin saada korvaus kassavaroistaan suorittamistaan maksuista.
- c) määrärahasiirtomenettelyllä, jonka avulla takauksia koskevaan budjettikohtaan saadaan laiminlyödyn maksun suorittamiseksi tarvittavat määrärahat. Ne otetaan ensisijaisesti takuuvarauksessa käytettävissä olevasta marginaalista. Määrärahasiirtoa käytetään, kun takuurahaston käytettävissä olevat varat eivät riitä, ja siihen tarvitaan budjettivallan käyttäjältä ennakoon hankittava lupa.
- d) käyttämällä uudelleen määriä, jotka on peritty takaisinmaksun aiemmin laiminlyönteiltä lainanottajilta, joiden osalta yhteisön talousarviosta on maksettu takauksia. Tämä keino mahdollistaa maksun lyhyen määrärajan kuluessa sillä varauksella, että perityt määrärahat ovat käytettävissä.

I.D.2 Kolmansille osapuolille annetut takaukset

Kolmansille osapuolille annetuissa takauksissa yhteisö on rahoituslaitosten, kuten Euroopan investointipankin (EIP) antamien lainojen takaajana. EIP:n huomattessa, että lainansaaja ei maksa takaisin sovitussa määräajassa sellaista lainaa, jolla on takaus, se pyytää yhteisöä takaussopimusten mukaisesti maksamaan maksunsa laiminlyönteiden velallisen erääntyneet suoritukset. Takaus on maksettava viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen kun yhteisö on vastaanottanut EIP:n maksupyynnön. EIP hoitaa lainaa hyvän pankkitavan mukaisesti huolella ja on velvollinen vaatimaan erääntyneitä maksuja sen jälkeen kun vakuus on asetettu maksuun.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille annetun asetuksen voimaantulosta lähtien rahaston hallinnosta tehdystä yhteisön ja EIP:n välisestä

sopimuksessa määrätään, että EIP:n vaatiessa takauksen maksamista takaisinmaksun laiminlyönnin vuoksi, komissio antaa pankille valtuudet nostaa laiminlyöntejä vastaavat määrät takuurahaston tililtä kolmen kuukauden kuluessa.

Jos rahaston varat eivät riitä takauksen maksamiseen, sovelletaan otto- ja antolainojen takaustoimenpiteille säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä.

II. METODOLOGINEN HUOMAUTUS YHTEISÖN ARVIOIDUSTA, TAKUURAHASTOJÄRJESTELMÄN MUKAISESTA LAINAKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE AJANJAKSONA 1997-1999 (TAULUKKO 4)

II.A Yhteisön ulkopuolisille maille annettavien lainojen takuuvaraus

Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa määrätään Eurooppa-neuvoston Edinburghin kokouksen päätelmien mukaisesti, että Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon tehdään varaus yhteisön ulkopuolisten maiden lainojen takuita varten. Varauksen tarkoituksena on kattaa takuurahaston rahoitustarpeet ja tarvittaessa ne takausvaatimukset, joiden määrä ylittää rahastossa käytettävissä olevat varat ja jotka voidaan näin rahoittaa talousarviosta.

Takuuvarauksen määrä on sama kuin rahoitusnäkymissä, eli 300 miljoonaa ecua vuoden 1992 hintoina. Varauksen määrä on 338 miljoonaa ecua vuonna 1998.

Edellytykset varauksen varojen käyttöön ottamiseksi, käyttämiseksi ja rahoittamiseksi määritellään seuraavissa säädöksissä:

- neuvoston päätös 94/729/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta
- neuvoston asetus (EHTY, EY, Euratom) N:o 2730/94, annettu 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen muuttamisesta
- neuvoston päätös 94/728/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen omista varoista.

II.B Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste

Rahastolle suoritettavat määrät lasketaan käyttämällä voimassa olevaa takausprosenttia, eli 70, 75 tai 100 prosenttia:

neuvoston hyväksymiin lainatakauksiin sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainatakuihin rahoitus selvityksissä esitettyjen allekirjoitettujen laina-arvioiden perusteella (EIP:n lainat, Euratomin lainat),

neuvoston hyväksymiin lainoihin (rahoitusapuna annetut lainat) sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainoihin.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille 31 päivänä lokakuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2728/94 liitteessä, jossa esitetään takuurahastolle suoritettavia maksuja koskevat yksityiskohtaiset säännöt, määrätään, että otto- ja/tai antolainaus-toimenpiteissä tai annettaessa takauksia rahoituslaitoksille osana usealle vuodelle jakautuvaa runkojärjestelmää, jonka tavoite on liiketaloudellinen ja rakenteellinen, maksut rahastoon suoritetaan vuotuisina erinä komission ehdotukseen liitettyssä rahoitus selvityksessä esitettyjen vuosittaisten määrien perusteella, jotka tarvittaessa mukautetaan neuvoston päätöksen perusteella.

Yhteisön muiden otto- tai antolainaus-toimenpiteiden osalta (esim. yhteisön ulkopuolisten maiden maksutaseiden tukemiseen annetut lainat), jotka maksetaan yhdessä tai useammassa erässä, rahastoon suoritettava määrä lasketaan neuvoston päättämän toiminnan kokonaismäärän perusteella.

Takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen liitteessä määrätään, että (usealle vuodelle jakautuvissa toimenpiteissä) toisesta vuodesta alkaen korjataan rahastoon maksettavia määriä edellisen vuoden joulukuun 31 päivänä todetulla edellisen maksun perustana olleen arvion ja saman vuoden kuluessa toteutuneiden allekirjoitettujen lainojen määrän erotuksella. Mahdollinen erotus edelliseen vuoteen maksetaan seuraavana vuonna.

Liitteessä määrätään edelleen, että komission aloittaessa maksumenettelyn se tarkistaa, missä määrin aikaisemmin rahoitettuja toimenpiteitä on toteutettu ja jos sitoumusten alun perin vahvistettuja määräaikoja ei ole noudatettu, ehdottaa, että tämä otetaan huomioon laskettaessa ensimmäistä seuraavan varainhoitovuoden alussa suoritettavaa maksua jo vireillä olevan toiminnan osalta.

Vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla budjettivallan käyttäjä hyväksyikin määrärahasiirron 8/98, jonka tarkoituksena on, kuten jokaisen varainhoitovuoden alussa, tarkistaa takuurahastoon maksettavia määriä ja suorittaa rahoitus selvitysten mukaiset, vuotuista osuutta vastaavat maksut yhteisön ulkopuolelle suuntautuvia EIP:n lainatoimia varten (Keski- ja Itä-Euroopan, Latinalaisen Amerikan sekä Aasian maat, Etelä-Afrikka).

II.C Rahastoon suoritettavien määrien peruste osittaisen takuun tapauksessa

EIP:n lainoissa, joissa takaus on 75 prosenttia kokonaissummasta, varat rahastoon suoritetaan 75 prosentin perusteella hyväksytyjen toimenpiteiden kokonaismäärästä.

Neuvoston 14.4.1997 myöntämien lainojen takuun enimmäismäärä on 70 prosenttia avattujen luottojen yhteismäärästä. Käytetty peruste on 70 prosenttia allekirjoitettavien lainojen kokonaismäärää koskevasta vuosiennusteesta.

II.D Takuurahastoon suoritettavat määrät

Takuurahastoon suoritettavien maksujen määrät saadaan soveltamalla edellä määritellyn laskentaperusteeseen suoritettavia osuuksia eli 14:ää prosenttia.

Takuurahastosta annetun asetuksen 2 ja 4 artiklassa säädetään, että rahastoa rahoitetaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta suoritetuilla maksuilla, jotka ovat 14 prosenttia toimenpiteiden pääoma-arvosta kunnes rahasto saavuttaa tavoitesumman. Koska

tavoitesumma saavutettiin 31.12.1997, asetusten mukaisesti komissio on tehnyt ehdotuksia, joissa suoritettava määrä tarkastellaan uudelleen. Nämä ehdotukset esitetään komission takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen 3 artiklan mukaisesti antamassa kokonaiskertomuksessa takuurahaston toiminnasta (KOM(1998)168 lopullinen, 18.3.1998).

II.E Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali

Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali määritetään varauksen ja takuurahaston rahoittamista koskevan budjettikohdan välisen erotuksen perusteella.

II.F Jäljellä oleva lainakapasiteetti

Jäljellä oleva lainakapasiteetti merkitsee lainoja, jotka vastaavat varauksessa jäljellä olevaa lainamarginaalia, voimassa olevat takausprosentit huomioon ottaen.

III. MAAKOHTAISET RISKI-INDIKAATTORITÄULUKOT

Maariskin osoittimet				
Maa: Bulgaria				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		2,1	-10,9	-6,9
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		8,6	-8,3	-11,5
Työttömyysaste (jakson loppu)		11,6	12,5	13,7
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		32,8	310,8	580,0
Valuuttakurssi (lev/USD) (jakson loppu)		71	487	1792
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-5,7	-11,0	-2,6
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		7,0	6,3	6,3
Vaihtotase (% BKT:stä)		-0,5	0,8	4,4
Maahan tehty suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		90	109	498,0
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)				
-miljardia dollaria		1,5	0,8	2,5
-monenkuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		2,8	1,6	5,2
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		10,2	9,6	9,7
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljardia dollaria)		0,9	1	1,1
pääoma		0,3	0,4	0,6
korko		0,6	0,6	0,5
Ulkomaanvelka/BKT (%)		79	103	97
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		151	153	156
Velanhoitomeno/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		14	17	14
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljardia dollaria)		none	none	none
Velan huoventamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	7,3	8,1	5,7
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		5,7	6,5	4,8
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		7,7	10,0	7,4
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		-	SBA	SBA
(Päiväys)			(7/96-2/98)	(6/97-5/98)
Aikataulussa			no (4)	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	B1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 08/95	03/96 08/96	03/97 08/97
Sija luokituksessa	(2)	90 90	90 92	111 96
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 08/95	03/96 08/96	03/97 08/97
Sija luokituksessa	(2)	93 94	92 93	97 99
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	21.9 22.2	23.1 23.5	22.5 22.2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa

(4) SBA keskeytetty 9/96.

(5) Vuoden 1997 9 ensimmäistä kuukautta verrattuna samaan ajanjaksoon v. 1996.

Maariskin osoittimet				
Maa: Tsekki				
	alavilitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		6,4	3,7	1,0
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		8,7	6,8	2,3
Työttömyysaste (jakson loppu)		2,9	3,5	5,2
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		7,9	8,6	10,0
Valuuttakurssi (koruna/USD) (jakson loppu)		26,6	27,1	34,4
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		0,3	-0,4	-2,0
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		28,2	29,9	29,7
Vaihtotase (% BKT:stä)		-2,7	-7,6	-6,1
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		2526	1388	1275
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljardia dollaria		14,0	12,4	9,7
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		6,1	4,4	3,6
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		16,5	20,8	21,4
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljardia dollaria)		2,6	3,8	n.a.
pääoma		2	3	n.a.
korko		0,6	0,8	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		32,6	37	48,4
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		58,6	69,6	72,1
Velanhoidomenot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		9,2	12,8	n.a.
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	5,8	7,3	5,9
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		2,6	2,7	2,2
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		2,5	1,9	1,6
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi				
(Päiväys)				
Aikataulussa				
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		Baa1 (09/95)	Baa1	Baa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		A	A	A
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	35 41	36 35	37 37
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	33 30	30 29	28 28
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	55.8 58.4	60.1 62.0	62.8 63.1

Alavilitteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa.

Maariskin osoittimet				
Maa: Viro				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		4,3	4,0	11,4
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		1,4	1,1	13,4
Työttömyysaste (jakson loppu)		9,7	10,0	10,5
Inflaatio (jakson loppu)		28,9	14,8	12,5
Valuuttakurssi (kruunu/USD) (keskiarvo)		11,5	12,0	13,9
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-1,2	-1,5	2,1
Maksutase				
Tavaroiden vienti (miljoonaa dollaria)		1840	2077	2926
Vaihtotase (% BKT:stä) (pl. viralliset siirrot)		-7,4	-11,7	-12,0
Maahan tehtyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		199	111	131
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		583	640	830
-monenko kuukauden tavaroiden tuontia vastaa		2,7	2,4	1,9
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (ml. velka IMF:lle) (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		268,6	295,2	246,2
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)	(4)	21,0	51,2	51,7
pääoma		6,0	27,5	40,1
korko + maksut IMF:lle		15,0	23,7	11,6
Ulkomaanvelka/BKT (%)		7,5	6,8	5,4
Ulkomaanvelka/hyödykkeiden vienti (%)		14,6	14,2	8,4
Velanhoitomeno/hyödykkeiden vienti (%)		1,1	2,5	1,8
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	0,5	0,5	0,6
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		16,5	13,8	17,5
EU:n riski/hyödykkeiden vienti (%)		2,2	2,0	1,5
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	SBA
(Päiväys)		(4/95-6/96)	(7/96-8/97)	(11/97-12/98)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	Baa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	BBB+
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	66 76	73 71	69 63
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	79 79	76 71	65 63
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	25.4 26.3	28.9 31.1	33.6 36.9

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa

(4) Kruunua koskevat luvut on muunnettu käyttäen dollarin keskimääräistä valuuttakurssia kunkin vuoden aikana. Viro maksol ulkomaanlainoja takaisin etukäteen vuosina 1996 ja 1997.

Maariskin osoittimet				
Maa: Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		-1,2	0,8	1,5
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-10,0	3,4	0,0
Työttömyysaste (jakson loppu)		23,7	24,9	26,3
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		8,6	-0,7	2,7
Valuuttakursi (dinaari/USD) (jakson loppu)		38,0	41,3	55,4
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-1,2	-0,5	-0,4
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)	(4)	1,2	1,1	1,2
Vaihtotase (% BKT:stä)	(5)	-5,7	-7,3	-8,3
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		13,0	12,0	18,0
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		270,0	267,0	280,0
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		1,9	2,0	1,9
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		1,1	1,2	1,1
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		141,0	124,0	117,0
pääoma		84,0	70,0	47,0
korko		57,0	54,0	69,0
Ulkomaanvelka/BKT (%)		29,5	31,9	35,9
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		92,6	102,5	92,3
Velanhoitomienot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)	(6)	10,1	10,8	9,2
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		66,0	34,0	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt (miljoonaa dollaria)		326,0	37,0	87,0
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)			0,3
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)				2,6
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)				2,4
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	ESAF
(Päiväys)		(05/95-04/96)	(05/95-04/96)	(04/97)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuusanäkömyksen osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	108 118	85 59	107 151
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor				
Sija luokituksessa	(2)	none	none	none
(maiden lukumäärä)				
Riskiluokitus	(3)	none	none	none

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa.

(4) Aikasarjojen kattavuuteen tehtyjen muutosten vuoksi ulkomaankaupan lukujen vertailukelpoisuus on heikko, erityisesti vuoden 1996 osalta.

(5) Vaihtotaseen alijäämä on voitu arvioida ilian suureksi ilmoittamattomien maksusuoritusten vuoksi.

(6) Velanhoitomienoihin ei sisälly velanhoitomienoja IMF:lle; sisältää arvon kaupallisille velkojille maksetuista velanhoitomienoista.

Maariskin osoittimet				
Maa: Unkari				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		1,5	1,3	4,4
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		4,6	3,4	11,1
Työttömyysaste (jakson loppu)		10,2	9,9	8,7
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		28,3	19,8	18,4
Valuuttakurssi (forintti/USD) (jakson loppu)		139,5	164,0	203,5
Sulautettu valtion rahoitusasema (% BKT:stä)		-6,8	-3,3	-4,6
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)	(4)	12,8	14,2	24,5
Vaihtotase (% BKT:stä)		-5,5	-3,7	-2,2
Maahan tehty suorot sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		4453	1987	1653
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljardia dollaria		12,0	9,7	8,4
-monenko kuukauden tavaroiden tuontia vastaa		9,4	7,0	4,7
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		31,7	27,6	23,8
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljardia dollaria)		8,4	9,7	11,3
pääoma, mukaan lukien etuajassa suoritettut lyhennykset.		6,0	7,4	9,0
korko		2,4	2,3	2,3
Ulkomaanvelka/BKT (%)		70,9	61,4	52,6
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		185,3	143,6	96,4
Velanhoitomienot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		43,6	42,0	39,5
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	13,0	9,6	8,6
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		3,1	2,7	3,0
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		6,6	5,2	2,9
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi			SBA	SBA
(Päiväys)			(3/96-2/98)	(3/96-2/98)
Aikataulussa			yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskemien osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		Ba1	Baa3	Baa3
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		BB+	BBB-	BBB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	50 44	44 44	46 41
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	45 48	50 50	48 46
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	46.4 45.0	43.6 44.7	47.6 49.7

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa

(4) Vuosien 1995 ja 1996 osalta vain tavaravienti.

Maariskin osoittimet				
Maa: Latvia				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		-0,8	3,3	6,5
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-6,3	1,4	6,1
Työttömyysaste	(jakson loppu)	6,6	7,2	7,0
Inflaatio	(joulukuu/joulukuu)	23,1	13,0	7,0
Valuuttakurssi (lati/USD)	(jakson loppu)	0,5	0,6	0,6
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-3,4	-1,3	1,8
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljoonaa dollaria)		2088	2613	2789
Vaihtotase (% BKT:stä)		-0,4	-5,5	-8,0
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		244	379	422
Virallinen valuuttatavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		586	773	821
-monenkuukauden tavaroiden ja passiivisten palvelujen tuontia vastaa		3,2	3,1	2,9
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		403	409	370
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		39	71	n.a.
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		9,2	8,2	6,8
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		19,3	8,0	15,1
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		3,0	4,9	n.a.
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski / EU:n kokonaisriski (%)	(1)	0,7	0,7	0,7
EU:n riski / ulkomaanvelka (%)		12,3	12,4	15,7
EU:n riski / tavaroiden vienti (%)		4,0	1,9	2,1
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	SBA
(Päiväys)		(4/95-4/96)	(5/96-8/97)	(9/97-2/99)
Aikataulussa		no	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	BBB
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	106 116	89 75	63 59
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	91 89	86 88	79 74
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	22.6 23.4	24.7 25.7	29.1 32.6

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa

Maariskin osoittimet				
Maa: Liettua				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		3,3	4,7	5,7
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		5,3	3,7	0,7
Työttömyysaste (jakson loppu)		7,3	6,2	6,7
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		35,7	13,1	8,4
Valuuttakurssi (liti/USD) (jakson loppu)		4,0	4,0	4,0
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)				
Rahoitustase	(4)	-1,8	-2,5	-1,2
Budjettitase	(4)	-3,3	-3,6	n.a.
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia Yhdysvaltain dollaria)		3,2	4,2	5,2
Vaihtotase (% BKT:stä) pl. viralliset siirrot		-10,2	-9,2	-10,3
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		71	153	328
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu, kaikki ulkomaiset saatavat)				
-miljoonaa dollaria		819	834	1063
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		3,9	2,4	2,1
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		757	1076	1407
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		69	120	n.a.
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		13,9	15,3	15,4
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		34,3	32,7	27,0
Velanhoitomienot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		3,1	3,6	n.a.
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	1,4	1,4	1,6
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		13,9	10,2	9,4
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		4,8	2,6	2,5
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		EFF	EFF	EFF
(Päiväys)		(10/94-10/97)	(10/94-10/97)	(10/94-10/97)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	Ba2	Ba1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	BBB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	108 118	85 59	72 62
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	95 90	89 90	85 80
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	21.7 22.9	23.8 25.3	27.4 31.1

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa.

(4) Rahoitustaseessa ei oteta huomioon julkisyhteisöjen nettoluotonantoa, mutta budjettitaseessa otetaan.

Maariskin osoittimet				
Maa: Romania				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		7,1	4,1	-6,6
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		9,4	9,9	-5,9
Työttömyysaste (jakson loppu)		8	6,3	8,8
Inflaatio (jakson loppu)		27,8	56,9	151,4
Valuuttakurssi (leu/USD) (jakson loppu)		2760	4035	8023
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-2,6	-3,9	-3,7
Maksutase				
Tavaroiden vienti (miljardia dollaria)		7,9	8,1	8,4
Vaihtotase (% BKT:stä)		-5,0	-7,2	-6,7
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		417	263	1224
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		1579	2103	3803
-monenko kuukauden tavaroiden tuontia vastaa		2,0	2,4	4,4
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina, mukaan lukien lyhytaikaiset velat (miljardia dollaria, jakson loppu)		6,5	8,3	9,3
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		1366	1527	2581,5
pääoma		1073	1159	2080
korko		293	368	501,5
Ulkomaanvelka/BKT (%)		17,7	23,7	26,8
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		68,9	86,5	94,5
Velanhoitomeno/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		14,5	15,8	26,2
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	10,2	10,2	11,0
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		11,5	9,1	8,5
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		10,1	12,5	9,4
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	SBA
(Päiväys)		(5/94-12/95)	(4)	(4/97-5/98)
Aikataulussa		yes	no (5)	no (6)
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	Ba3	Ba3
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	BB-	BB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	88 64	67 61	75 75
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	73 71	68 72	64 67
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	28.1 29.7	30.9 31.0	32.7 34.1

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa.

(4) Toukokuussa 1994 hyväksyttyä SBA:ta laajennettiin ja jatkettiin vuoteen 1997.

(5) Keskeytetty maailmsuussa 1996. IMF:n johtokunta hyväksyi uuden SBA:n 22.4.1997.

(6) Peruutettiin, kun vasta kaksi erää (vilestä) oli maksettu

Maariskin osoittimet				
Maa: Slovakia				
	alavittteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		6,9	6,6	6,5
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		8,3	2,5	2,0
Työttömyysaste (jakson loppu)		13,1	12,8	12,5
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		7,2	5,4	6,4
Valuuttakurssi (Slovakian korona/USD) (jakson loppu)		29,6	31,9	34,8
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		0,1	-1,3	n.a.
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		11,0	10,9	11,0
Vaihtotase (% BKT:stä)		2,3	-10,2	-6,9
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		134	129	150
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		3418	3473	3299
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		4,1	3,4	3,2
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		5,7	7,7	9,8
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		1202	1365	n.a.
pääoma		813	858	n.a.
korko		389	507	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		32,9	40,6	50,3
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		52,0	70,6	89,4
Velanhoitomienot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		11,0	12,5	n.a.
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	4,1	4,5	4,3
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		5,2	4,5	3,6
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		2,8	3,2	3,2
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	-	-
(Päiväys)		(7/94-3/96)		
Aikataulussa		no (4)		
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		Baa3	Baa3	Baa3
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		BB+	BBB-	BBB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	53 51	48 49	53 54
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	61 59	57 53	52 52
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	33.2 35.7	38.0 41.2	43.0 44.8

Alavittteet

(1) (2) (3) Katso selitysosa.

(4) Ohjelman puolivälissä tehtävää katsausta, joka oli määrä antaa helmikuussa 1995, ei ole saatettu valmiiksi.

Maariskin osoittimet				
Maa: Armenia				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		6,9	5,8	3,1
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		1,5	1,2	0,9
Työttömyysaste (jakson loppu)		8,1	9,7	11,0
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		31,9	5,8	21,9
Valuuttakurssi (dram/USD) (jakson loppu)		402	435	495
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-11,1	-9,3	-5,9
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljoonaa dollaria)		270	290	239
Vaihtotase (% BKT:stä)		-37,6	-26,9	-20,0
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		19	22	51
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		107	168	240
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		1,6	2,2	2,8
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		371	614	786
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		63,0	74,7	54,2
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		28,8	38,0	48,3
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		137,4	211,7	328,9
Velanhoidomenot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		20,6	20,3	16,4
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)		0,8	0,7
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)			10,3	7,2
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)			21,9	23,7
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	ESAF	ESAF
(Päiväys)		(06/95-05/96)	(02/96-01/97)	(07/97-06/98)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa (maiden lukumäärä)	(2)	140 122 (187) (181)	150 137 (178) (178)	141 136 (179) (180)
The Institutional Investor				
Sija luokituksessa (maiden lukumäärä)	(2)	none	none	none
Riskiluokitus	(3)	none	none	none

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa.

Maariskin osoittimet				
Maa: Valko-Venäjä				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		-10,4	2,6	10
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-11,5	3,2	17,6
Työttömyysaste (jakson loppu)		2,7	3,9	2,3
Inflaatio (vuoden keskiarvo)		244	53	64
Valuuttakurssi (rupla/USD) (keskiarvo)		11500	13400	26200
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-2,8	-2	-2,1
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		4,7	5,8	7,4
Vaihtotase (% BKT:stä)		-5,4	-3,7	-8,0
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		7,0	6,0	n.a.
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		377,0	469,2	393,7
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		0,8	0,8	0,5
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		1,7	1,1	0,9
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		178,0	163,2	170,4
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		16,0	7,8	6,7
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		35,5	18,5	12,2
Velanhoitomenot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		3,8	2,8	2,3
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		460,0	n.a.	n.a.
Velan uudelleenjärjestelysopimus		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	0,5	0,5	0,4
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		2,6	3,6	3,8
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		0,8	0,7	0,5
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	-
(Päiväys)		(12/95 - 11/96)	(12/95 - 11/96)	
Aikataulussa		no (4)	no (4)	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	135 134	128 142	154 131
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	112 112	110 118	118 121
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	15.2 15.5	14.5 14.6	14.5 14.2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoasa.

(4) Ohjelman ensimmäistä neljännesvuosikatsausta, joka oli alun perin määrä antaa joulukuussa 1995, ei ole saatettu valmiiksi.

Maariskin osoittimet				
Maa: Georgia				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		2,4	11,0	11,0
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-9,8	6,7	8,1
Työttömyysaste (jakson loppu)		3,4	2,3	2,6
Inflaatio (joulukuu/joulukuu)		57,4	13,7	7,3
Valuuttakurssi (lari/USD) (jakson loppu)		1,2	1,3	1,3
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-5,3	-4,5	-4,1
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljoonaa dollaria)		358	415	452
Vaihtotase (% BKT:stä)		-14,0	-9,0	-10,0
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		6	54	189
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		157	158	173
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		2,7	2,5	2,2
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		1223	1373	1565
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		35	50	53
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		42,4	30,0	29,9
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		3,4	3,3	3,5
Velanhoitomeno/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		7,3	9,8	9,2
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)		2,1	1,8
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)			12,1	9,5
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)			39,9	32,7
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	ESAF	ESAF
(Päiväys)		(06/95-05/96)	(02/96-01/97)	(02/97-03/98)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuusanäkemysten osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	166 151	153 153	173 163
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor				
Sija luokituksessa	(2)	none	none	none
(maiden lukumäärä)				
Riskiluokitus	(3)	none	none	none

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selityksensä.

Maariskin osoittimet				
Maa: Moldova				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		-1,9	-8,0	1,3
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-6,0	-5,1	-2,3
Työttömyysaste (jakson loppu)		1,4	1,8	1,6
Inflaatio (jakson loppu)		23,8	15,1	11,2
Valuuttakurssi (leu/USD) (jakson loppu)		4,5	4,6	4,6
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-5,8	-9,8	-0,7
Maksutase				
Tavaroiden vienti (miljoonaa dollaria)		739	822	823
Vaihtotase (% BKT:stä)		-8,0	-12,9	-13,0
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		63,7	23,8	59,9
Virallinen valuuttavaranto (jakson loppu)				
-miljoonaa dollaria		240	314	366
-monenkuukauden tavaroiden tuontia vastaa		4,3	3,4	3,7
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljoonaa dollaria, jakson loppu)		671,0	821,0	1045,0
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		73,9	49,3	139,9
pääoma		n.a.	n.a.	n.a.
korko		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka/BKT (%)		47,0	50,2	55,0
Ulkomaanvelka/hyödykkeiden vienti (%)		90,8	99,9	127,0
Velanhoitomeno/hyödykkeiden vienti (%)		10,0	0,0	17,0
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		none	none	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	0,8	1,0	0,8
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		8,7	9,3	6,5
EU:n riski/hyödykkeiden vienti (%)		7,9	9,3	8,3
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	EFF	EFF
(Päiväys)		(3/95-3/96)	(5/96-5/99)	(5/96-5/99)
Aikataulussa		yes	yes	no
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten osoittimet				
Moodys' pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	Ba2
S&P pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	157 141	134 125	113 104
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor				
Sija luokituksessa		none	none	none
(maiden lukumäärä)				
Riskiluokitus	(3)	none	none	none

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa.

Maarssin osoittimet				
Maa: Ukraina				
	alavilitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		-11,8	-10,0	-3,2
Teollisuustuotanto (muutosprosentti)		-11,7	-5,1	-1,8
Työttömyysaste (jakson loppu)		0,6	1,3	2,6
Inflaatio (joulukuu/joulukuun)		182,0	40,0	10,1
Valuuttakurssi (karbovanet/USD vuonna 1995) (grivna/USD)				
- huutokauppa/pankkien välinen (jakson loppu)		179400	1,9	1,9
- käteinen (jakson loppu)		186000	1,9	1,9
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-5,0	-3,2	-5,8
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		18,4	20,3	20,4
Vaihtotase (siirtoja lukuun ottamatta) (% BKT:stä)		-5,0	-2,7	-3,1
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		0,27	0,52	0,58
Virallinen valuuttavaranto (brutto)				
-miljoonaa dollaria		1134	1994	2375
-monenkö viikon tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		3,7	5,2	6,3
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina		8,1	9,2	11,8
(miljardia dollaria, jakson loppu)				
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljoonaa dollaria)		1531	1221	1440
pääoma		986	716	794
korko		545	505	646
Ulkomaanvelka/BKT (%)		23,3	21,2	23,8
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		53,6	45,3	58,1
Velanhoitomienot/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		9,3	6,8	7,1
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		236,0	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestely		(4)	(4)	none
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	1,5	3,0	4,0
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		1,4	2,6	2,7
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		0,7	1,2	1,6
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA	SBA	SBA
(Päiväys)		(04/95-04/96)	(05/96-02/97)	(07/97-06/98)
Alkataulussa		no (5)	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuudenäkemyksen osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	145 138	136 135	136 129
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	109 111	107 111	109 105
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	15.5 15.7	16.7 16.6	17.6 19.8

Alavilitteet

(1) (2) (3) Katso selitysoa.

(4) Venäjän ja Turkmenistanin rahoittaman velan uudelleenjärjestely.

(5) Keskeytetty marraskuussa 1995.

Maariskin osoittimet				
Maa: Algeria				
	alaviitteet	1995	1996	1997
BKT:n määrän kasvu (%)		3,9	3,8	1,3
Kaasun tuotanto (muutosprosentti)		4,4	6,3	6,0
Inflaatio	(joulukuu/joulukuu)	21,9	15,1	6,0
Valuuttakurssi (dinaari/USD)	(jakson loppu)	52,2	56,2	58,0
Julkisyhteisöjen rahoitusasema (% BKT:stä)		-1,4	3,0	2,4
Maksutase				
Tavaroiden ja palvelujen vienti (miljardia dollaria)		10,3	13,2	13,8
Vaihtotase (% BKT:stä)		-5,4	2,7	7,3
Maahan tehdyt suorat sijoitukset ulkomailta, netto (miljoonaa dollaria)		0	270	280
Virallinen valuuttavaranto				
-miljardia dollaria		2,1	4,2	8,0
-monenko kuukauden tavaroiden ja palvelujen tuontia vastaa		2,1	4,5	9,4
Ulkomaanvelka				
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (miljardia dollaria, jakson loppu)		32,5	33,5	30,0
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito (miljardia dollaria)		9,4	7,4	6,3
pääoma		7,1	5,2	4,2
korko		2,3	2,2	2,1
Ulkomaanvelka/BKT (%)		78,6	73,4	63,4
Ulkomaanvelka/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		297,1	240,1	219,5
Velanhoitomeno/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		42,5	29,2	29,8
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta, miljoonaa dollaria)		none	none	none
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt (miljardia dollaria)		4,9	3,5	2,2
EU:n riskien osoittimet				
EU:n riski/EU:n kokonaisriski (%)	(1)	12,2	11,6	7,7
EU:n riski/ulkomaanvelka (%)		2,8	2,7	2,1
EU:n riski/tavaroiden ja palvelujen vienti (%)		8,9	6,8	4,6
IMF:n järjestelyt				
Tyyppi		SBA/EFF	EFF/CCFF	EFF
(Päiväys)		(5/94 - 5/95)	(5/95 - 5/98)	(5/95-5/98)
Aikataulussa		yes	yes	yes
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten osoittimet				
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	102 107	109 97	102 97
(maiden lukumäärä)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Sija luokituksessa	(2)	89 91	95 95	96 96
(maiden lukumäärä)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Riskiluokitus	(3)	23.5 22.8	21.5 22.8	23.2 24.5

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selityksensä.

Maariski-osoittimien selitykset

Vakioalaviitteet

- (1) Ainoastaan Euroopan investointipankin lainat ja maksutaselainat (erääntyneet maksut) Keski- ja Itä-Euroopan maille, uusille itsenäisille valtioille ja Välimeren alueen maille
- (2) Mitä suurempi järjestysnumero on, sitä alhaisempi on maan luottokelpoisuus.
- (3) Maat luokitellaan asteikolla 0-100, jossa 100 tarkoittaa pienintä luottoriskiä. Maa voi parantaa riskiluokitustaan, mutta sen sijoitus voi silti pudota, jos kaikkien luokiteltujen maiden keskimääräinen luokitus paranee.

Lyhenteet ja taulukoissa käytetyt englanninkieliset termit

S&P	Standard and Poor's
CCFF=	Compensatory and Contingency Financing Facility
EFF=	Extended Financing Facility
SBA =	Stand-By Arrangement (valmiusluottojärjestely)
STF=	Systemic Transformation Facility (järjestelmänmuutosjärjestely)
est.=	arvio
n.a. =	ei saatavissa
prelim.=	alustava tieto
no	ei
none	ei ole
yes	kyllä

ISSN 1024-4492

KOM(98) 537 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

01 09 17

Luettelonumero : CB-CO-98-543-FI-C

ISBN 92-78-39392-4

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg